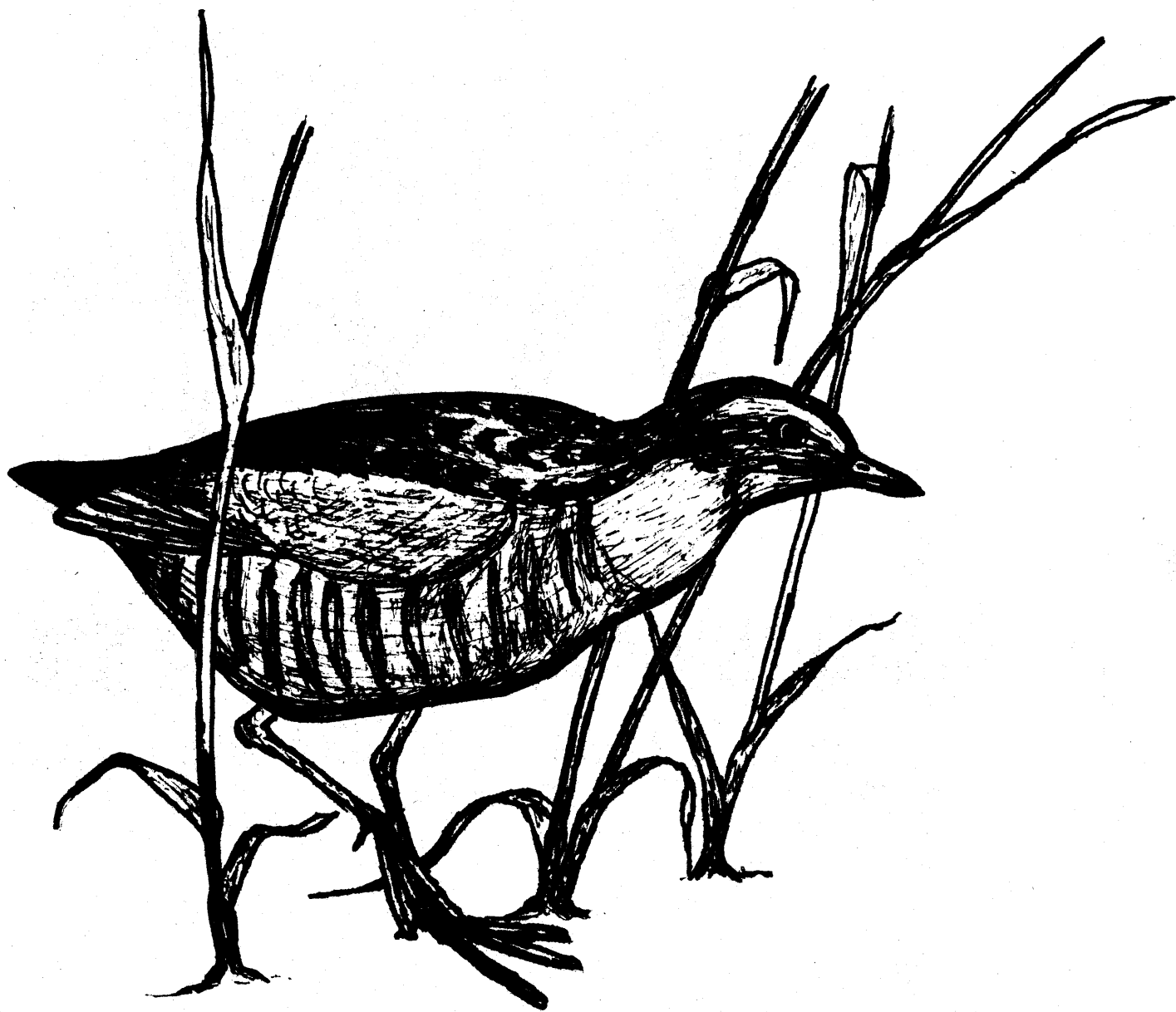

No. 7 1935

TIEDON ANTAJA

TLY:N ORNITOLOGINEN JULKAISU

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n ornitologinen julkaisu

Toimituskunta: Ari Linna, Kaj Malmsten, Risto Penttinen.

Sisälllys:

Alustus.....	1
VIENONEN A. Toimintakertomus v.1974.....	3
KARHU H. & VUOKKO J. Rarikatsaus.....	16
ARVAA KUKA Ensimmäinen huhtikuuta tässä eräänä vuonna Korppoon Jurmossa.....	58

Kansi: Timo Niiniö

Onneksi voin kirjoittaa tämän alustuksen koneella.

Onneksi sinulle, sillä kuten Leo eräällä marraskuisella Vänönretkellä totesi, vastaa allekirjoittaneen käsiala suurinpiirtein cp-lapsen vasemman käden tuotetta. Jos alustus kuitenkin jää B-tasolle, ei vika ole kirjoituskoneessa. Koska lehdessämme ei koskaan ole ensimmäistäkään juttua sensuroitu tai retuseerattu, ja kirjoittaessani vielä toimikunnankin nimissä, pyrin nyt asiallisen selkeästi alkuun. Tässä vaiheessa jo lopun alkuun.

Pitkällisten hallitus- ja hallintokriisien venytettyä lehtemme ilmestymistä pitkäjenkkimäiseen tyyliin on samalla ollut havaittavissa selvää havahtumista yhdistyksen jäsenten taholla. Lehteä on sekä kaivattu että muistettu ja niinpä ensi numeron ilmestyminen onkin taas kiinni vain "tekniikasta". R. Penttisenkin siirryttyä syysharmaisiin voinevat kirjoittamisesta pitävät ottaa yhteyttä toimituskuntaan.

Lehden hinta ei tätä kirjoittaessani ole vielä täysin selvillä. Näyttää kuitenkin siltä että se tulee olemaan tasaraha eli viisi markkaa. Tätä voisi perustella uudella ulkoasulla, joka on tullut entistä kalliimmaksi, sekä sivumäärällä yhytetynä jatkuvaan inflaatiokierteeseen.

Ihmeellistä kylläkin, Tiedon antajan tämän numeron tekstiä ei millään muotoa voi haukkua liian tieteelliseksi. Ei ainakaan jos mittapuuna käytetään taulukkojen ja diagrammien määrää. Jos pidät näiden totaalista puuttumista jonkin sortin rajoituneisuutena, ole rajoittunut omassa itsessäsi ja tuo niitä

seuraavaan lehdykkään varustettuna ymmärtämistä helpottavin välitekstein. Kiitokset.

Rariteettiluettelo antanee pientä vinkkiä mitä, missä, milloin tyyliin ja onhan se myös yksi tapa kertoa niistä tuhansista varhaisista nousuista, lahden liejuun uponneesta saappaasta, kylätansseista, kesäheiloista ja muusta lintuiluun liittyvästä. Haisee siellä rivien välissä ja sanojen takana rehellinen ornitologin jalkahiki. Siellä sanojen ja havaintojen seassa ja välissä voi temmeltää esimerkiksi tyyliin "Ensimmäinen huhtikuuta tässä eräänä vuonna Korppoon Jurmossa" ja siihen kun toimitus lisää vuoden (minkä vuoden?) toimintakertomuksen ja Niiniön Timppa tavoittaa kanteen Rauvolan tyypillisen syyskähmyn, pitäisi lehden kulua käytössä.

Näiltä ensi numeroon

Toimituskunnan puolesta

AL

Toimintakertomus

Yhteenvetoa

Turun Lintutieteellinen Yhdistys (TLY) r.y. on vuonna 1974 toiminut vilkkaasti useilla eri tasoilla.

(1) Valtakunnallinen yhteistyö on kanavoitunut lähinnä Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton (LYL) kautta tapahtuvaksi. On aikaansaatu useita tärkeitä päätöksiä, jotka koskevat muun muassa Liiton julkaisutoimintaa, lintuasemia ja lintuhavaintojen valtakunnallista keräysorganisaatiota.

(2) Jäsenistön yleiseksi aktivoimiseksi on kehitetty kokousten ohjelmallista tasoa ja määrää, "herätetty henkiin" yhdistyksen lintuhavaintoarkisto, pyritty jäsentiedotteitse avaamaan keskustelua lintuharrastuksen eri muodoista. Lisäksi aloitettiin jälleen yhteisten retkien järjestäminen yhdistyksen jäsenille.

(3) Pienryhmien ja toimikuntien avulla on syvennytty jäsenten tietämystä heitä erityisesti kiinnostavissa erikoiskysymyksissä. Tämä on tapahtunut enimmäkseen omakohtaisen ohjatun tutkimustyön avulla.

Toiminnan lisääntyessä yhdistys on yhä enemmän joutunut turvautumaan taloudenpidossaan jäseniinsä, kaikenlaiset maksut ovat kulu-neena vuonna voimakkaasti lisääntyneet. Tilannetta on heikentänyt yhdistyksen toiminnalle tulevan ulkopuolisen tuen pienentyminen.

Yhdistyksen lintuasemista Jurmo jatkaa tällä hetkellä poikkeusjärjestelyin toimintaansa, alulle pantiin kuitenkin toimenpiteet tilanteen pysyväksi ratkaisemiseksi. Kaikista häiriöistä huolimatta lintuasematoiminta on edelleen tärkein yhdistyksen jäsenilleen suomista toimintamahdollisuuksista.

seuraavassa esitetään lyhyitä täsmennyksiä edelliseen.

Hallitus

Vuonna 1974 hallitukseen kuuluivat:

puheenjohtaja	Ilkka Oksala	(12/12)
varapuheenjohtaja	Juha Varrela	(9/12)
sihteeri	Ari Vienonen	(11/12)
rahastonhoitaja	Ossi Pihajoki	(11/12)
jäsenet	Esa Lehikoinen	(9/12)
	Hannu Rautanen	(6/12)
varajäsenet	Jarmo Laine	(7/12)
	Veijo Vänskä	(5/12)

Hallitus on vuonna 1974 kokoontunut 12 kertaa, joista pöytäkirjoihin on kertynyt 149 pykälää. Kokouksissa on ollut läsnä myös useita yhdistyksen jäseniä, säännöllisimmin asemanhoitajat Kaj Malmsten (11/12) ja Esa Kuisma (6/12).

Rutiinitehtävien - yhdistyksen kokousten valmistelun sekä jäsen-tiedotteen sisällön kokoamisen - lisäksi hallitusta työllisti valtakunnallinen yhteistyö LYL:ssa ympäri vuoden. Koko vuodeksi riitti huolta myös Jurmon lintuaseman toiminnan turvaamisessa. Erikoisjärjestelyin turvattiin katto ornitologien pään päälle vielä vuodeksi, samalla kuitenkin aloitettiin toimet pysyvän

ratkaisun aikaansaamiseksi. Vuoden myötä aloitettiin aktiivinen talouspolitiikka, jonka avulla perustettu Jurmon lintuaseman rahasto autettiin jaloilleen. Kevätpuolella hallitus aktivoi myös yhdistyksen lintuhavaintoarkiston kokoamista hyvin tuloksekkaasti.

Etenkin kevätpuolella oli hallituksen usein tukeuduttava eri työryhmiin ja toimikuntiin taatakseen esilletulleille runsaille ehdotuksille asiantuntevan ja nopean käsittelyn.

Yhdistyksen kokoukset

Yhdistys järjesti vuonna 1974 seitsemän varsinaista kokousta. Lisäksi pidettiin jo tavaksi tulleet kesäpäivät Laitilan Pahojoella. Varsinaiset kokoukset jouduttiin omien tilojen puuttuessa pitämään Turun Yliopiston tiloissa.

Kokouksista pyrittiin tekemään monipuolisia ja opettavaisia käyttämällä runsain mitoin saatavissa olevia suomalaisen ornitologian etevimpiä tutkijoita. Niinpä kokouksissa kävikin 75 - 88, keskimäärin 79, jäsentä, peräti 46% viimevuotista enemmän.

Kokouksissa kuultiin myös runsaasti uutisluontoisia tiedonantoja valtakunnallisista yhteistutkimuksista ja kokouksista. Seuraavassa esitelmät ja muut esitykset:

07.02. Suomen Luonnonsuojeluliiton toiminnanjohtaja Esko Joutsamo:
Suomen merikotkakannan kehityksestä.

LuK Ilkka Oksala: Rengastajakokous Lammilla 19.-20.01.1974.

18.03. Sääntömääräinen kevätkokous.

Dosentti Martti Soikkeli: Etologian tutkimuksesta.

25.04. Dosentti Lasse Sammalisto: Talvilintulaskentojen historiasta ja tuloksista Suomessa 1956 - 1973.

Dosentti Martti Soikkeli: Suomen Lintuatlas.

VTK Seppo Kotiranta: Tuulihaukka-projekti alkaa.

20.05. FK Olli Järvinen: Suomen linnuston lajidiversiteetti.

13.07. Kesäpäivillä Laitilassa.

Metsänhoitaja Markku Haukioja: Uusien perustettavien luonnonsuojelualueiden linnustosta.

LuK Ilkka Oksala: Jurmon kevät 1974.

LuK Jouko Högmander: Varsinais-Suomen pesivistä petolinnuista kesällä 1974.

03.10. Dosentti Risto A Väisänen: Sorsien pesinnän ajoittuminen Iin Krunneilla.

LuK Jouko Högmander: Tuulihaukka-projektin tulokset Varsinais-Suomessa kesällä 1974.

18.11. Sääntömääräinen I syyskokous.

Opettaja Leo Karlson: Merihanhen esiintymisestä Mietoistenlahdella.

18.12. Sääntömääräinen II syyskokous.

Dosentti Martti Soikkeli: Itämeren haahkakannan lentolaskenta vuonna 1973.

Lisänä jäsenet ovat esitelleet runsaasti ottamiaan valokuvia ja tekemiään mielenkiintoisia lintuhavaintoja.

Toimikunnista

Luonnonsuojelutoimikunta. Työ on keskittynyt jäsenistön luonnonsuojelutietämyksen kasvattamiseen. Yhdistyksen jäseniä on jäsentiedot-

teitse kehotettu liittymään Varsinais-Suomen Luonnonsuojeluyhdistykseen. Yhdistyksen jäseniä on niinkään jäsentiedotteitse kehotettu tilaamaan Suomen Luonto -lehteä. Uhanalaisen Luonnon Puolesta -projektin materiaalia on levitetty kokouksissa. Luonnonsuojelullista ajattelua on myös toistuvasti propagoitu jäsentiedotteissa. Toimikunta on yhdessä Varsinais-Suomen Luonnonsuojeluyhdistyksen kanssa levittänyt maakunnan veneilijöille monistetta, jossa opetetaan saariston linnustonsuojelun ensi alkeet. Toimikunnan aloitteesta yhdistys teki lääninhallitukselle valituksen Turun kaupunginhallituksen päätöksestä ryhtyä ampumalla hävittämään lokkeja ja muita vahinkoeläimiä Topinojan kaatopaikalla.

Petolintutoimikunta. Toimikuntaa on vetänyt Juhani Karhumäki.

Valtakunnallisista projekteista vanhat - kalasääsken, merikotkan ja ruskosuohaukan pesimäkantojen inventointi - pyörivät vakiintuneella rutiinilla. Uusi valtakunnallinen kohde oli tuulihaukkojen pesintää kartoittava, tämä lähtikin ensimmäisenä vuonnaan hyvin käyntiin. Maakunnallisista erikoiskohteista huuhkajatutkimusta jatkettiin edelleen ja tehtävänkuvausta laajennettiin entisestään: tarkoitus on tulevaisuudessa oppia tuntemaan huuhkajanpoikasten kehitysnopeus ja pesintäaikainen ravinto Varsinais-Suomessa. Toimikunnalla oli lisäksi oma erikoiskohde: hiirihaukan kahden suomalaisen rodun levinneisyyden vaihettumisvyöhykkeen kartoittaminen. Ensimmäisenä vuonna saatiin jo paljon arvokasta tietoa aiheeseen liittyvästä problematiikasta. Suomen Luonnonsuojeluliiton, LuontoLiiton ja Maailman Luonnon Säätiön tukemaa meri- ja maakotkien talviruokintaa jatkettiin edelleen viidellä paikalla lounaisessa saaristossa. Parhaalla haaskalla vieraili yhtäaikaan kuusikin leveäsiipestä. Etenkin pöllöille on viety kuluvana vuonnakin toista sataa

pönttöä Varsinais-Suomen metsiin. Myös uhanalaisille päiväpetolin-
nuille - kalasääskelle ja kanahaukalle - on rakennettu puihin pesi-
mälavoja. Ahkeran toiminnan paras indikaattori lienee vuonna 1974
rengastettujen petolintujen määrä, yli 400. Määrä on kaksinkertai-
nen edelliseen ennätykseen verrattuna.

Kamerakerho. Ensimmäistä vuotta TLY:ssä toimi kamerakerho, jonka
kokouksissa liikkui läpi vuoden kolmisenkymmentä yhdistyksen kame-
rankäyttäjää. Toiminta keskittyi omien kuvien esittelyyn, keskuste-
luun kuvanoton tekniikasta, kuvan tekemisen tekniikasta, välineistä,
materiaaleista sekä ennen kaikkea kohteista. Toimikuntaa veti
Jussi Lindström.

Lintuasemat

Jurmo. Asemalla kävi vuonna 1974 lähes 100 havainnoitsijaa, joista
viitisisentoista oli muualta Suomesta tulleita vierailijoita. Asema
oli miehitettyä 161 vuorokautta. Asemanhoitajana ja asematoimikun-
nan kokoonkutsujana toimi Kaj Malmsten.

Yleiseurooppalaiseen ATLAS-projektiin liittyen takseerattiin Jur-
mon pesimälinnusto kesäkuun alkuviikolla. Koko vuoden jatkettiin
tehostettua merisirriprojektia, jonka tarkoitus on selvittää
lajin muutto- ja talvehtimisekologiaa Suomessa. Lintuja rengas-
tettiin kuluneena vuonna noin 4700. Rengastuksen yhteydessä ke-
rättiin runsaasti biometrasta mitta-aineistoa (punnituksia, sii-
ven mittauksia jne.). Keväällä mitattiin peippoja, laulurastaita
ja leppälintuja, syksyllä mitattiin kaikki pyydystetyt linnut.

Yhteydenoidosta ja suhteiden hoidosta saarelaisiin päin vuolenta
asemanhoitaja henkilökohtaisin kontaktein ja käynnein. Yhdistys
lähetti jouluna tavan mukaan saarelaisille joulukuuset. Aseman
irtaimen omaisuuden säilyttämisestä Jurmossa aseman toiminnan
lakatessa sovittiin asemanhoitajan ja vuokraisännän välisissä
neuvotteluissa.

Taloudellisen tilanteen uhkaavasti kiristyttyä ja aseman toiminn
nan tätenkin vaarannuttua sääti hallitus vuoden alussa kaikille
asemalle aikoville pakollisen lintuasemamaksun, joka kuitenkin
yhdistykseen kuuluville on vain 5 markkaa, ulkopuolisille sen
sijaan 15 markkaa kaudelta. Näiden avulla pyrittiin keräämään
rahaa perustettuun Jurmon lintuaseman rahastoon, jonka varoilla
on myöhemmin tarkoitus saada aikaan yhdistyksen oma asemakiin-
teistö saarelle.

Maatalousministeriölle yhdistys lähetti kirjeen, jossa pyydettiin
saaren rauhoituksen yhteydessä valtiolta tonttia uudelle asema-
rakennukselle. Kirje sai tuekseen puoltavia lausuntoja muun
muassa Turun ja Helsingin Yliopistoilta, Åbo Akademiilta ja
Lintutieteellisten Yhdistysten Liitolta.

Aseman toiminnasta vuosina 1971-1973 ilmestyi lyhyt artikkeli
Lintumies-lehdessä. Laajempi esitys vuoden 1973 toiminnasta
ilmestyi yhdistyksen omassa Tiedon antaja -lehdessä.

Laitilan Pahojoki. Asemalla oli miehitystä n.150 vuorokautta.
Asemanhoitajana ja asematoimikunnan kokoonkutsujana toimi Esa
Kuisma.

Vuoden aikana osallistuttiin valtakunnalliseen talvilintulaskentaan. Tavan mukaan Turun Yliopiston ja Riista- ja Kalatalouden Tutkimuslaitoksen kanssa yhteistyössä suoritettiin Koskeljärven linnuston takseeraus. Omana erikoiskohteena taas laskettiin Liesjärven linnusto. Kesällä tutkittiin Laitilan ja Euran kuntien pesivää päiväpeto- ja pöllökantaa sekä laskettiin samojen kuntien alueella yölaulajat (satakielet, kerttuset, sirkkalinnut). Talvella hoidettiin alueella yhtä kotkille ja korpeille tarkoitettua haaskaa.

Vakiintuneen tavan mukaan yhdistyksen kesäpäivät järjestettiin asemalla 13.-14.07.. Esitelmän ja lyhyiden alustusten lisäksi käytiin retkillä tienoon metsissä, soilla ja vesillä sekä harrastettiin urheiluhenkistä ajanvietettä.

Tiedotustoiminta

Jäsentiedotteita lähetettiin vuonna 1974 yhdeksän kappaletta. Rutiininomaisten kokousasioiden lisäksi mukana oli tietoa toimikuntien ja asemien toiminnasta, eri tutkimusprojektien esittelyä, tutkijoiden vetoamuksia, LYL:ön toiminnan esittelyä sekä tietysti hallituksen toiminnan raportointia. Jäsentiedotteet pyrkivät lisäksi herättämään keskustelua lintujen harrastuksen eri muodoista. Tässä yhteydessä etenkin luonnonsuojelullista suhtautumista lintuihin propagoitiin myönteisessä hengessä. Uusille jäsenille lähetettävä tiedote ajanmukaistettiin, samoin tehtiin parannettu painos lintuhavaintoarkiston ohjeista.

Paikallisissa lehdissä julkaistiin yhdistyksen jäsenten kirjoituksia linnustosta ja sen suojelusta. Yhdistyksen oma lehti Tiedon antaja ilmestyi vuoden aikana yhtenä, tosin peräti 70-sivuisena, numerona. Näin julkistettu Jurmon lintuaseman toimintakertomus vuodelta 1973 lienee tiettävästi ensimmäinen laatuaan Suomessa.

Talous

Tulotalouden rungon muodosti edelleen pönttöjen myynti. Kevään aikana myytiin yli 600 pönttöä, joukossa runsaasti harvinaistuville pöllöille sopivia. Yhdistyksen lehtitilausagentti Seppo Kotiranta on saanut toiminnan hyvin käyntiin, mutta toivottuun laajuuteen ei tilausmäärä vielä ensimmäisenä vuonna kasvanut. Tärkeänä uutena "varainhankintamuotona" tulivat kuvaan lintuasemamaksut. Näiden tarkoituksena on kerätä lintuasemien toiminnan pyörittämiseen tarvittavat vararahastot, joista tehdään uudet hankinnat, tulevaisuudessa suurin näistä ilmeisesti on uusi Jurmon lintuasema. Kaikkiaan kuitenkin pitkän päälle ei ole hyväksi rasittaa jäsenistöä liikaa tällaisilla ylimääräisillä maksuilla, jouduttiinhan myös jäsenmaksu nostamaan 10 markkaan. Asiaa auttaisi esimerkiksi avustusten lisääminen. Nykyisellään avustusten määrä on yhdistyksen toiminnan laajuuteen verraten suhteettoman pieni. Yhdistyksen toiminnan kasvu onkin tällä hetkellä täysin sidottu uusien tulojen löytymiseen.

Valtakunnallinen yhteistyö

Valtakunnallinen yhteistyö tapahtui enimmäkseen vuonna 1973 alkuunpannun Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton puitteissa. Liiton edustajistossa TLY:tä edustivat Ilkka Oksala, Seppo Pekkala ja Veijo Vänskä. Hallituksessa yhdistyksen ääntä käyttivät Seppo Pekkala ja Juha Varrela.

Liitto sai myönteiseen päätökseen Lintumies -lehden siirtämisen omaan hallintaansa, lehteä julkaisee Liitto vuodesta 1976 lähtien yksin. Lintuasemien toimintaa yhdenmukaistamaan pyrkinyt komitea sai kuluneena kesänä työnsä päätökseen, kaikille asemille lähetettiin yhdenmukaiset yleissuositukset toiminnan periaatteiksi. Liitto sai valmiiksi myös valtakunnallisen jaon lintutieteellisten havaintojen keruualueisiin, samoin myös yhdysmiesverkon näitä havaintoja kokoamaan ja käsittelemään. Jaossa TLY:n toimialueeksi määriteltiin Varsinais-Suomi, eteläinen Vakka-Suomi ja Saaristomeri Ahvenanmaan Kökar mukaanluettuna. TLY:n aluevastaavaksi nimitettiin Olli Tenovuo. Liitto valmisti myös yhdenmukaiset lintuhavaintojen keruukaavakkeet, joita ehdittiin jo viime vuonna käyttää. Liitto otti tärkeimmäksi lähiajan tutkimustavoitteekseen nk. Lintuatlas -projektin toteuttamisen Suomessa. Tarkoituksena on kartoittaa Suomen lintujen levinneisyys mahdollisimman tarkasti. Vastaavanlainen projekti on pantu alulle mm. Ruotsissa ja Englannissa. Aikaa on Suomessa arvioitu kuluvan 5 vuotta riittävän tarkkuuden saamiseen. Ensimmäisenä kesänä TLY:n alueesta tutkittiin jo lähes kolmasosa. TLY:n alueella ATLAS -projektin paikallinen organisaattori oli Olli Tenovuo.

TLY:n rengastavat jäsenet osallistuivat jälleen aktiivisesti

Lammilla tammikuussa pidettyyn rengastajakokoukseen. Kokouksessa valittuun rengastajatoimikuntaan valittiin TLY:n jäsenistä Juhani Virtanen.

Muuta

Kuluneena vuonna hyväksyttiin yhdistykseen 39 uutta jäsentä.

Luonto-Liiton kevätseminaarissa Turussa esitteli Seppo Kotiranta kutsuttuna edustajana yhdistyksen toimintaa.

Yhdistyksen hallitus ja lintuhavaintoarkistoa hoitava toimikunta järjestivät voimakkaan tempausrynnäkönnön arkiston auttamiseksi kunnolla jaloilleen. Tuloksena saatiin alkuperäinen 300 korttia kasvamaan peräti yli kuuden tuhannen, kasvu oli siis 2000%. Saadusta materiaalista pantiin alulle useiden yhteenvetojen tekeminen, nämä ehtivät kuitenkin ilmestyä vasta vuonna 1975. Lintuhavaintoarkiston hoitajana oli Jouko Vuokko.

TLY järjesti Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton edustajiston kevätkokouksen Turussa 23.03.1974.

TLY järjesti yhdessä kaupungin kanssa linturetken yleisölle 12.05.1974. Oppaina retkellä toimivat Olli Arjamaa ja Jouko Vuokko. Mukana oli 37 henkeä - täysi bussi - joten retki oli ilmeisen onnistunut.

TLY järjesti jäsenilleen linturetken Dragsfjärdin Kasnäsiin 13.10.1974. Mukana oli 21 jäsentä. Retken havainnoista mainit-

takoon merikotka Paimiossa.

Vuonna 1974 suoritettiin aiemman käytännön mukaisesti kevät- ja syyshavaintojen kysely sekä lisäksi kysely talvilinnustosta. Jäsenillä oli valittavanaan sekä TLY:n omat että LYL:n kaavakkeet. Samoin yhdistys suoritti alueellaan kyselyn kevään 1974 arktisen muuton kulusta sekä Varsinais-Suomen yölaulajakannan laskennan.

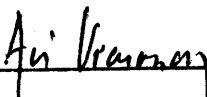
TLY järjesti kaupungin avustuksella vartiointin Ruissalon luonnonsuojelualueella ja läheisillä arvokkailla suojelukohteilla lintujen pesimäkauden kuöminaatiaajaksi 17.05.-17.06.. Vartijana oli Jussi Lindström.

TLY sekä TLY:n rengastajat lähettivät kumpikin kannanoton Rengastustoimiston toimeenpanemiin voimakkaisiin rengastustoiminnan rajoituksiin. Kannanotoissa asetuttiin kriittisesti vastustamaan koko uudelleenjärjestelyn perusasennetta. Samalla tuotiin esille positiivisia vaihtoehtoja. Kirjelmien tuloksena vakituisesti toimivat lintuasemat vapautettiin määrällisistä rajoituksista ja ryhdyttiin toimiin suomenkielisen Rengastajan käsikirjan aikaansaamiseksi.

TLY:n jäsenet ovat vakiintuneen tapansa mukaan voimallisesti osallistuneet urheiluhenkisiin rientoihin. Talvella lajeina olivat jääkiekko, jota pelattiin Purokadun kentällä, sekä lentopallo ja koripallo, joiden harrastajat kokoontuivat Puolalan kansakoululle. Koko kauden varhaiskeväästä myöhäissyksyyn pelattiin jalkapalloa enimmäkseen Saarnitien ja Jalavatien välisellä ken-

tällä. Jalka-, lento-, ja koripallossa yhdistys otti mittaa myös Helsingin seudun lintutieteellisestä paikallisyhdistyksestä Tringa r.y:stä.

Toimekseen saaneena

Ari Vienonen

Rarikatsaus

Lintutieteellisen yhdistyksen tärkein toimintamuoto on alueensa linnuston esiintymisen kartoitus. Tarkoituksen edistämiseksi perustettiin aikoinaan arkisto. Jäsenten toivottiin jättävän sinne havaintojaan paperiarkeilla. Erikokoisia lappusia kasaan-tuikin pikku nippu, joka unohtui jonnekin ja lienee siellä vielä-kin. Pohdittiin uusia konsteja. Laadittiin yksinkertaisesti täytettävä kortti. Siitpä tutkijan olisi myöhemmin vaivatonta noukkia tarvitsemansa tiedot. Kyseisiä kortteja jaettiin sittem-min tuhansittain maamme koteihin; joitakin satoja on jo palau-tettu. Ne, jotka tätä lukiessaan tuntevat piston sydämessään tietäessään laatikossaan lojuvan parisataa täyttämätöntä korttia (5p / kpl), toivotamme kuumemmille lintumaille. Muille tunnustus uurastuksesta: nimenne on mainittu seuraavilla sivuilla.

Rariteettikatsauksesta on tietysti turha luulla saatavan koskaan täydellistä. Seuraavat sivut täytettävä lienee kuitenkin kohtalai-nen edustavuudeltaan. Lajisto on valittu TLY:n arkistolajiluet-telo No 2:ta soveltaen. Aineisto on peräisin yhdistyksen havain-nointialueelta: manner, rajakuntina Dragsfjärd-Perniö-Kisko-Suo-musjärvi-Koski Tl.-Loimaa-Vampula-Köyliö-Eura-Lappi Tl.-Rauma sekä saaristo Jurmoa lukuun ottamatta. Ahvenanmaan helsinkiläis-tyminen on kasvavan huolestuneisuuden vallassa pantu merkille. Kökar on kuitenkin perinteellisesti turkulaista retkeilymaaperää. Uutena piirteenä on aiemman tyhjiön tilalla Salon seudun havain-tojen ilahduttavan runsas osuus.

Toimialueelta, jota seuraavassa kutsutaan "alueeksi", on aiemmin julkaistu havaintoja mm:

- TENOVUO, J., TENOVUO, O. & TENOVUO, R. : Lintuhavaintoja Kustavista vuosilta 1966-73. Lintumies 3/73
- HÖGMANDER, J. : Kevään -70 rariteetit ja kesän -70 yölaulajat Turun seudulla. Lintumies 4/70
- KUJANPÄÄ, S. : Yölaulajien esiintymisestä Varsinais-Suomessa. Tiedonantaja 1/70
- LEHIKONEN, E.: Turun seudun talvilinnustosta 1963-68. Lintumies 2/70

- T L Y : Havaintoja Turun seudulta ja saaristoalueelta
1964-65. Ornis Fennica 1/66
- T L Y : Lintuhavaintoja Turun seudulta ja saaristomereltä
1966-67. Ornis Fennica 3/68

Yksittäisiä havaintoja on mm. Ornis Fennican numeroissa 1/69(Acam), 4/68(Sdec), 4/67(Cbra), 3/67(Acam), 1/67,2/66(Mcit), 1/66(Emel), 4/65(Mmil) jne ainakin 3/26(Cnige) asti.

Vuosilta 1968-74 ei siis ole ilmestynyt yhtenäistä esitystä.

Em. julkaisuihin ehtineet havainnot on tästä katsauksesta jätetty pois lukuunottamatta tapauksia(Sdec jne), joissa edes jonkinlaisen esiintymiskuvan julkaiseminen on katsottu mielenkiintoiseksi.

TLY vastaa edelleenkin julkaisemansa aineiston laadusta. Tämän katsauksen laatijat eivät ole sormelleet havaintoja. Ainoastaan muutama tapaus, joissa yleinen elämänkokemus on asettanut havainnon kyseenalaiseksi, on jätetty pois. Arkisto ei ole kaatopaikka ja siksi toivomme kritiikin säilyvän korttihommissakin. Eri asia sitten on, läpäisisivätkö muutamat huippuharvinaisuudet (= alle kymmenes havainto Suomesta) esimerkiksi Britannian tai Ruotsin rariteettikomiteoiden todella ankarat vaatimukset. Mikäli jostain syystä on katsottu havainnon kaipaavan lähempää esittelyä, on määritysperusteet ym lainattu sellaisenaan havainnoitsijan kortista.

Havaintojen yksityiskohdat on esitetty mahdollisimman lyhyesti ja selkeästi. Lentosuunnista ja kellonajoista ei ole saatu irti mitään olennaisesti uutta, joten ne on yleensä jätetty pois. Havaintopaikka on ilmoitettu kunnallisen jaotuksen mukaan. Jos seutu kuitenkin on paremmin tunnettu entisellä nimellään (Hiittinen, Kuusisto jne), käytetään esityksessä ko. nimeä. Turun kaupungin alueelta on kolmesta paikasta käytetty hieman harhaanjohtavaa, mutta ornitologien tuntemaa nimeä: "Shell"-Pansion tien varressa oleva Jalostajan ja Valmetin välinen monitoimialue. Itäosaa peittää laulajien suosima koivikko muun osan toimiessa lumenkaatopaikkana. "Veneveistämö"-Ruissalon kaakkoiskärjen nyttemmin entinen liete- ja kaislikkoalue. "Vuoksenniska"- Ruissalon sillan itäpäähän molemmin puolin sijaitseva, jatkuvasti muotoaan muuttava täytemaa-alue.

Havainnoitsijoiden nimet on ilmoitettu lyhentein. Yleensä on mainittu vain kolmen, korkeintaan neljän, huippuharvinaisuuksien kohdalla useammankin nimet. Ellei tästäkään ole selvyyttä, on TLY korjannut potin. Poikkeuksen em. säännöistä tekevät salolaiset, joiden keskinäinen hierarkia on kirjoittajille täysin tuntematon. Ja vastaisuuden varalle: onko liikaa vaadittu, jos muutkin kuin

yksi havainnoitsija ottaisivat tavaksi kirjoittaa korttiin huomautuksen "näin ensin", "näytin muille", tms. Pois turha vaatimattomuus.

Seuraavista lajeista annetut havainnot on käsitellyt Jouko Vuokko:

Pcar	Cnige
Spar	Sulu
Achr	Lpyt
Huutajat	Pmon

muusta vastaa Heikki Karhu

Kiitämme kaikkia havaintokorttien jättäjiä, muilla keinoin on mukaan päässyt 25 henkilöä.

TLY:n puolesta	Heikki Karhu	Jouko Vuokko
	Yrjönk. 3 C 39	Sairashuoneenk. 11 C 45
	Turku 81	Turku
	p: 355 138	p: 305 824

1 Gavia adamsii/immer

-69 28.04. 2N klo 0720, Mietoinen. "Kiertelivät lahdella useita minutteja ennenkuin nousivat korkealle ja lähtivät N. Määrittämysperusteina suuri koko, pitkät vaaleat nokat ja hitaampi siivenlyönti kuin pienillä Gavioidilla. Toinen kesä-, toinen talvipuvussa" (RB,IL,PV).

2 Podiceps ruficollis

-69 23-25.12. 1 yksilö Turun satamassa (TLY)

-71 03.01. 1 yksilö sinisorsaparvessa Rauman Kanaalin suussa (SKo).

3 Phalacrocorax carbo

Alueen ulkosaariston runsaiden kevät-, syys- ja talvihavaintojen lisäksi lajia nähdään keväisin vakituisesti muuttamassa sisämaahan, eniten Mietoisissa. Alueen sisäosista on kuitenkin vain yksi keväthavainto. Syksyisin merimetso lienee vakituinen läpimuuttaja Säskylän Pyhäjärvellä.

- 66 12.05. 1 N Mietoisissa (MD,LK,RK)

- 68 01.05. 1 NE Mietoisissa (Oka,JLa,VV)

- 69 normaalista poikkeava kevätmuuttohavainto Hiittisten Kuggskäristä: 24.05. 215 määritettyä ja 410 todennäköistä klo 0415-0715 ja 1715-2030, suurimmassa parvessa n. 200 yksilöä (JHo,JTe)
23-24.12. 2 yksilöä Turun satamassa (TLY)

(Pcar)

- 71 30.04. 1 yks Salossa, Halikonlahdella (PK,AV)
 01.05. 1 yks Honkilahden Koskeljärvellä (OP,HS)
 09.05. 2 N Mietoisissa (HKa,SKu)
 29.12. vakituisella lepokivellä, Korppoon Snökobbilla peräti
 53 yksilöä (RS)
- 72 28.07. 1 yksilö lähellä Kustavin Isokaria (LS)
 09.09. 1 N Säskylän Pyhäjärvellä (OP)
 01.10. 1 NW Säskylän Pyhäjärvellä (HMi)
- 73 24.03. 7 SW Raisionlahdella (RS)
 07.04. 1 yksilö kierteli Mietoisissa (MD). Eli osa sisäsaaristoon eksyneistä ei uskaltaudu vielä näin etelässä mantereeseen ylitykseen.
 20.04. 5 yksilöä kierteli Mietoisissa (ME,LK,RK,TNum)
 13.05. 7 kierteli Mietoisissa (ME,LK,RK,TNum)
 24.06. 1 yksilö Kustavin Lypertössä (JTe,OT)
 15.09. 3 S Säskylän Pyhäjärvellä (HMi)
- 74 20.04. 5 yksilöä kierteli Mietoisissa (MD)
 28.04. 2 NW Turun Pansiossa (HA,HKo,HLai,MT)
 12 SW ja 18 kiertelevää Mietoisissa (HP)
 11.05. 10 NW klo 0615 Turun Pansiossa (HA,HKo,HLai,MT) ja ilmeisesti samat linnut kiertelivät klo 0645 Mietoisissa (LK,RK)
 21.05. 1 ad SW klo 0605 Paraisten Lemlahdella (EG)
 Poikkeuksellista kevättrunsautta mannerrannikolla.
 09.09. 1 yksilö uimassa Yläneen Pyhäjärvellä (OP).

4 Ardea cinerea

Runsaudessa ei muutosta aiempaan, pesälöytöjä alueelta ei ole tehty. Syyskesäisin yksittäisiä ynnä poikueita säännöllisesti paremmilla merenlahdella.

- 65 27.04. 1 NE Kustavin Lypertössä (RLem)
 22-23.05. 1 yksilö Mietoisissa (LK,RK)
 Syyskesällä Mietoisissa enimmillään 3 yksilöä, viimeinen havainto 28.08., jolloin 1 + 1 ilmeistä läpimuuttajaa (LK,RK)
- 67 04.07. 1 yksilö Kökarin W-rannan lammessa (OA,JVu)
 07.07. 1 yksilö, ehkä sama, Kökarin Hellsössä (OA,JVu)
- 68 21.04. 1 yksilö hetken Raisionlahdella (RS)
 1 yks Mietoisissa (OKa)
 02.06. 1 yks Paraisten Mielisholmissa (RS)
 29.07-21.09. enimmillään 6 yksilöä Halikonlahdella (AV ym.)
 08.08. 3 yksilöä Turun Friskalassa (IL)
 12.08. 1 yksilö Raisionlahdella (RS)
 18.08. 1 yks Turussa, Ruissalon Veneveistämöllä (HA,HKo)
 01-02.09. 1 yks Turun Pansiossa (HA ym.)
 13.09. 1 yks Raisionlahdella (RS)
- 69 ei keväthavaintoja
- 23.07. -14.09. enimmillään 5 yksilöä Halikonlahdella (AV ym.)
 28-29.07. 1 juv Turun Pansiossa (HA,HKo,MT)
 04.08. 1 yksilö Raisionlahdella (MT)
- 70 aiemmin julkaistujen 4 keväthavainnon lisäksi:
 18.05. 1 N korkealla Pyhämaan Kettelissä (HP,RS)

(Acin)

- 07.08. -06.09. enimmillään 2 yksilöä Halikonlahdella (AV ym.)
 01.08. 1 NE Askaisten Livonsaareissa (RLu)
 09.08. 1 ad NW Turun satamassa (Hka, JLin)
 21-23.08. 2 juv Turun Pansiossa (ML)
- 71 27.04. 1 yksilö laskeutui Mietoistenlahdelle (Hka, IL)
 02.05. 1 NE Naantalin Venkavuorella (KH, SH)
- ainoa syyshavainto:
 20.07. 1 N, Perniön Mikkopekki (PVii)
- 72 26.03. 1 varsin aikainen yksilö laski SE:stä Turun Rauvolan-
 lahdelle (Hka)
 17.04. 3 NE Paimionlahdella (RP)
 04.05. 1 N Perniön Hamarijärvellä (VVii)
 11.05. 1 yksilö Mietoisissa (HH, TNur, ET)
 20.05. 1 yks, Paraisten Brattnäsvik (EG)
 26.06. 1 yksilö lähti NW Turun Friskalanlahdelta (JHö)
- 14.07. 1 NE, Perniön Mikkopekki (PVii, VVii)
 18.07. -26.08. enimmillään 6 yks Halikonlahdella (AV ym.)
 Paikalla nähtiin 08.08. 6 ad-lintua. Havainnoitsijat päätte-
 livät kuun alun kovien etelätuulten tuoneen linnut Virosta.
 Seuraavilla Utön havainnoilla lienee yhteistä ilmiön kanssa.
 25.07. 1 yksilö S:stä Utöhön (JLa)
 06.08. 1 yks S:stä Utöhön (JLa)
 12.08. 1 yksilö, Rauman mlk, Leppäkari (SKo)
 21.08. -05.09. 1 juv Turun Rauvolassa (TNum)
 13.09. 1 juv Turun Rauvolassa (JV5)
 17.09. 1 yksilö Kuusiston Rövarholmissa (HLeh)
- 73 26.04. 1 NW Perniö kk (VVii)
 05.05. 1 NE Mietoisissa (OKa, JLa)
 20.05. 1 ENE Halikon Lehtiniemessä (AV ym.)
 23.05. 2 NE korkealla Perniön asemalla (VVii)
 03.06. 1 NE Askaisten Livonsaareissa (RLu)
 16.06. ja 06.07. 1 yksilö, Hiittinen Rosala (RLeh)
- 29.07. 3 NE korkealla, Perniön Mikkopekki (PVii, VVii)
 29-30.07. ja 28.08. 1 yksilö Halikonlahdella (JLä, TNum, AV)
- 74 05.04. 1 SW, Hiittinen Lövä (HP, RS)
 23.04. 1 NE klo 0545 ja 1 NE klo 0955, Paraisten Önsholm (AL, HN)
 27.04. 1 yksilö Mietoisissa (MD, RK ym.)
 17.05. 1 yks Mietoisissa (Hka, JLa, JLin)
 18.05. 1 ESE Turun Pansiossa (HA, KT)
- 29.06. ja 05.07. 1 yksilö Paraisten Mustfinnöträskillä (JHö)
 05.07. 1 S Naantalin Lietsalassa (H. ja P. Salmi)
 10.07. 1 S, Korppoon Järvsar (TV)
 14.07. 1 yksilö Iniön Kolkossa (HH)
 24.07. 1 NW korkealla, Perniön Mikkopekki (PVii)
 20-22.09. 1 yksilö Nauvon Käldingessä (MD, LK, RK, PS)

5 Egretta alba

- 72 16.05. 1 ad NE klo 1950 Halikonlahdella. "Koko kuin harmaahai-
 karan, höyhennys tyystin valkea, nokka musta, kultaty-
 vinen, lennossa kaula kuin harmaahaikaralla." Lintu ha-
 vaittiin ja määritettiin kahdessa eri pisteessä, joista
 toisen se ylitti aivan päältä. (JKa, LM-R, KR, AV)

6 Botaurus stellaris

Taivassalon Kolkanaukko on säännöllisin esiintymispaikka ainakin vuodesta 1955 lähtien. Keväällä -70 sikäläinen kurnuttaja lensi lankoihin ja lajista tuli kolmen vuoden ajaksi todellinen harvinaisuus. Uusi yksilö paikalla -73 lähtien.

- 66 25.04. 1 yksilö äänteli klo 14.55 Mietoisissa (MD,LK,RK)
- 67 vain Taivassalossa
- 68 samoin
- 69 15-17.05. 1 äänteli Mietoisissa (VV ym.)
02-03.06. 1 yksilö Turun Pansiossa (SKu,MT)
- 70 Taivassalossa surmansa saanutta lukuun ottamatta ei muita
- 71 30.04. 1 harmaalokkimaisesti ääntelevä ohitti Raisionlahden tarkkailupaikan klo 0415. Havaittuaan Turun kaupungin etuoikealla lintu otti jyrkästi suunnan etelään.(HP)
- 72 tyhjä vuosi, seuraavana alkoi nousukausi:
- 73 20.04. lähtien 1 yksilö äänteli Taivassalon Kolkanaukolla (TLY)
03.05. 1 puhisi Turun Friskalassa (JHö)
12.05. 1 samoin Askaisten Louhisaassa (LK,RK)
04.07. 1 ilmeisesti koko kesän paikalla ollut yksilö flatkutti ohi Kustavin Laupustensalmessa (JHö)
07-09.08. 1 äänteli Turun Rauvolassa. Viimeisenä päivänä lintu nähtiin klo 2200 kiertelemässä kaislikon yllä nuolihaukan ahdistamana. Häirinnän jälkeen kuului lokkimaista ääntelyä ja lintu katosi pimeään (ME,RK,TNum)
09.09. lajin heikko peto-onni jatkui Halikonlahdella, jossa ruskosuohaukka kyöräsi sikäläistä yrittäjää klo 1120. Edellinen kaulushaikara vieraili muuten Salossa -61 (AV)
- 74 04.05. lähtien 1 äänteli Taivassalon Kolkanaukolla (JHe ym.)
09.05. 1 äänteli Halikonlahdella (HLaa)
10.05. 1 äänteli Askaisten Louhisaassa (LK,RK)
24.05. -01.06. 1 äänteli Vehmaan Vahilaistenaukolla (JHö,HP).

7 Ciconia ciconia

- 62 15.04. 1 ad kierteli Ruissalossa Turun Pursiseuran yllä, jatkoi N klo 0906 (SKo ym.)
08-09.05. 2 2-3v yksilöä yöpyi pellonreunamännnyissä Nousiaisten Repolassa. Aamulla lähtivät W (RT)
- 71 00.04. 1 yksilö pari viikkoa paikallisena Utössä (Asukkaat)
- 72 31.05. 2 yksilöä ruokailemassa pelloilla Turun Halisissa (JTö).

8 C. nigra

Edellinen julkaistu havainto vuodelta -70.

- 73 17.06. 1 yksilö liiteli kovassa tuulella NE klo 1155 Hiittisten Rosalassa (RLeh).

9 Anas strepera

- 69 24.08. 3 n-pukuista uimassa Pyhämaan Kajakulman rannalla, pelotettuina lensivät S (HP)
- 71 19.04. 1 kn Turun Pansiossa (HLai).
- 73 lajista tehtiin runsaasti keväthavaintoja koko maassa, miksei siis meilläkin.
21.04. -01.05. 1 kn Turun Pansiossa (HKO,MT ym.)
06.05. 1 k Mietoisissa (HA,HKO,HLai,MT).

10 Netta rufina

- 69 22.08. 1 juhlapukuinen koiras porskutteli haahkaparvessa Nauvon pohjoisosassa Lilla Äggskärin luona. Linnusta todettiin valkeat kupeet, musta rinta ja kaula, oranssin-keltainen pää sekä leyhyttelyn yhteydessä kirkkaan valkoinen siipijuova (JHö)
- 73 27.05. 1 kn Kustavin Kaurissalossa. "Koiras: nokka punainen, eri sävy kuin pään muissa osissa (oranssiin vivahtava), kaulan musta ulottui niskassa varsin korkealle. Kupeet valkeat, harteilla valkeat laikut. Naaras: valkean posken ja ruskean pääläen kontrasti terävä. Molemmat yksilöt vilkkaita, sukelsivat tiheään pari-kolme sekerrallaan" (OKa).

11 Aythya nyroca

- 72 12.08. 1 yksilö Rymättylässä, Aaslan Likalahdella. "Kooltaan lähellä tukkasotkaa (molemmat vierekkäin). Punasotkaa pienempi. Pää, rinta ja kyljet punaruskeat (poikkesi selvästi tukkasotkan värityksestä), alaperä valkoinen, siivissä näkyi uidessa hieman valkeaa siipipeilin kohdalla. Lintu löi välillä siivillään, jolloin valkea siipijuova näkyi. Linnun kääntyessä kyljelleen näkyi vatsan valkea väri, alaperän ja vatsan välillä ruskea erottava alue. Ui korkeammalla kuin tukkasotka, pyrstö korkeammalla. Nokka sinertävän harmaa" (IS).

12 Polysticta stelleri

- 71 10.09. 1 n-pukuinen yksilö Rymättylän Aaslassa. "Pienikokoinen haahkantyyppinen lintu. Väritys ruskea, uidessa näkyi sinisen siipipeilin edessä suurempi valkea juova, epäselvempi takana. Haahkaa huomattavasti pienempi"(IS).

13 Somateria spectabilis

Varsin harvalukuinen nähtävyys Turunmaan vesillä. Vain yksi havainto on ilmoitettu, vaikka lajia tiedetään silloin tällöin tavattavan Pohjanlahden puoleisilta vesialueilta.

- 74 27.04. 1 koiras 3 haahkanaaraan kera NE klo 0925, Kemiön Ytterölmös (HLeh,JHaa).

14 Tadorna tadorna

- 67 10.04. 1 koiras Halikonlahdella (PVä)
04-05.05. 1 koiras Halikonlahdella (AV)
- 68 05.05. 1 yksilö kierteli hetken Mietoisissa, jatkoi sitten
muuttoaan NE (LK,RK,IL)
- 69 18.05. 1 SW Nauvon Pensarissa (MD)
- 70 ei ilmoitettuja havaintoja
- 71 28.04. saapui 1 koiras Mietoisiin (SKo,JLa). Ilmeisesti sama
lintu viipyi paikalla ainakin 08.05. asti (HKa,IL,RK,
ET)
13-16.09. 1 juv Ruissalon Veneveistämöllä (JLi ym.)
18-19.09. 2 ad yksilöä Turun Pansiossa (HLai,ML,KT)
19.09. 2 yksilöä lennossa Ruissalon Santalan edustalla (JLa)
Liittyneekö em. havaintoon?
17.10. 1 ad Ruissalon Veneveistämöllä (AL)
- 72 ei ilmoitettuja havaintoja
- 73 01.05. 4 yksilöä kierteli Halikonlahdella (AV ym.)
- 74 21.04. 3 yksilöä laskeutui Paimionlahdelle, häirinnän takia
kuitenkin jättivät mokoman paikan (ME,TNum)
27-30.04. 1 koiras Turun Rauvolassa (HLeh,JV5).

15 T. ferruginea

- 71 24.04. 1 yksilö pullasorsakoiraan seurassa Taivassalon Ranta-
lanlahdella (HTo)
30.04. 1 koiras muutti NW, äänsi nenään "töö". Raisionlahti
(HP)
03.07. 1 ad naaras Halikonlahden ympäristöpelloilla ja liet-
teillä. Lintu oli varsin arka, pakeni viimeistään
150 - 200 metristä (AV)
- 73 23.06. -17.07. 1 ad naaras Halikonlahdella (AV ym.).

16 Anser albifrons/erythropus

- 69 28.09. 2 juv S klo 1225 Pyhämaan Kajakulmassa. Paikan ohitti
kahden tunnin tarkkailussa mm. 61 metsähanhea ja 20
määrittämätöntä (HP)
- 70 yksi julkaistu havainto
- 71 - -72 ei havaintoja
- 73 21.09. ainakin 2 yksilöä nousi n. 45 metsähanhen muuassa Pöy-
tyän Kontolanrahkalta (AK)
06.10. 1 yksilö 12 metsähanhen seassa SW klo 1315 Turun Pan-
siossa (HKO,HLai,MP,MT)
- 74 syksyn poikkeusesiintymisestä julkaistaan oma yhteenvetonsa.

17 A. albifrons

Ainakin ko. lajin tuntemus näyttää selvästi lisääntyneen -70 luvulla.

-66 14.05. 33 yksilön lauma muutti sisämaahan Mietoisissa (JHö,HV)

-70 yhden julkaistun lisäksi:

17.05. 2 ad N kahden merimetson seurassa klo 0615 Pyhämaan Kajakulmalla (HP,RS)

-71 15-22.04. 1 juv Halikonlahdella. Sietä lähestyä n. 10 metriin (LM-R,JLä)

-73 30.04. -05.05. 1 ad metsähanhen kanssa Paimionlahdella (ME, TNum,EP). Alussa rauhallinen, mutta 03.05. ei tahtonut päästää autollakaan 100 metriä lähemmä (OT)
Miksiköhän ei ?

28.11. ilmaantui luottavainen juv yksilö Turun Martinsillan pullasorsaparveen kaiken kansan ihmeteltäväksi. Mustasukkaisimmat yrittivät muiluttaa linnun pussissa Naantalın satamaan. Turha vaiva. Lintu pysyi Aura-joessa koko talven. Kevätpuolella otsa kääntyi valkoiseksi, lintu siirtyi satamaan ja nähtiin Ruissalon sillan pielessä vielä 22.05. (JTe,TLY, ym.)

-74 29.04. 5 yksilöä ruokaili Mietoisissa (IL)

12.05. 1 yksilö uimassa Mietoisissa (RK)

20.05. 1 juv laskeutui SW:stä Mietoisiin (HKa,JLa,JLin)

syysmuutto, katso edellinen laji.

18 A. erythropus

Mainittakoon muistin virkistämiseksi arkiston takavuosien havainnot:

-47 09.05. 19 N Turun Ruissalossa (RT)

-51 20.05. 30 NW Paraisten Mustfinnissä (RT)

-56 27.04. 13 NW Turun Friskalassa (RT)

-63 05.05. 4 yksilöä Paimionlahdella (SKo,HV)

-64 03.05. 2 E , Taivassalon Kolkanaukko (MD)

07.05. 2 yksilöä nousi Paimionlahdelta (MD)

-65 02.05. 3 yksilöä lähti NE Taivassalon Santaluodosta (LK,RK)

-66 17.09. 7 yksilöä Kustavin Anavaisissa (JTe)

-68 23.04. 2 SE klo 1750 , Turun Pikisaari (JVa)

-69 24.04. 1 NE viiden metsähanhen seurassa Turun Rauvolassa (IL)

-70 08.05. 9 ad koko päivän Halikonlahdella (AV ym.)

-74 syysmuutto ks. ed. laji.

19 A. brachyrhynchos

- 73 16.09. 2 yksilöä Paimionlahdella. "...jo lennossa kiinnit-
tyi huomio tummaan kaulaan ja päähän sekä vaaleisiin
siipiin. Maassa istuessa lyhyehkö punainen nokka
mustine kirjailuineen näkyi selvänä. Myös punaiset
jalat näkyivät hyvin tummaa peltoa vasten. Lepäili-
vät hetken pellolla ja jatkoivat matkaa joenvartta N"
(ME,TNum).

20 A. caerulescens

- 69 24.04. 1 yksilö Halikonlahdella. "Todennäköinen pullahanhi.
Vajaan viikon päästä oli uutinen paikallislehdessä:
' Lumihanhi harhautettiin perunasäkkiin Kuusjoella
ja todettiin ruotsalaiseksi tarhahanheksi' " (AV ym.)
14.09. 2 ad 14 merihanhen seurassa, Kalannin Petes. "Paik-
kakuntalaisten mukaan ensimmäinen ilmestyi elokuun
puolivälissä. Ruokaili pelloilla päivittäin klo
09 - 11 ja 19 - 21 merihanhien kera. Toinen ilmestyi
syyskuun alussa samaan parveen. Kävivät säännöllises-
ti ruokailemassa 10.09. asti, jolloin metsästys alkoi.
Sen jälkeen ilmaantuivat satunnaisesti ja laskeutuivat
enää hyvin harvoin" (JLa)
05.10. 2 ad uimassa, lähtivät W klo 1520. Mietoinen (MD)
-70 18.09. 1 1-v yksilö merihanhien kanssa pikkuluodolla Askais-
ten Viroluodon luona. Linnut ottivat korkeutta ja
suuntasivat E (SKo).

21 Branta bernicla

- 69 19.10. 1 ad istuskeli Pyhärannan Rihtniemen kärjen kivikko-
karilla (HP)
-70 neljä julkaistua havaintoa
-71 28.05. 350 NE Salon kaupungin yllä (LM-R)
29.05. 10 uimassa Kökarin pohjoispuolen selällä (VV)
30.05. 400 NE klo 16.15 ja 120 ENE klo 2045 Halikonlahdella
(AV ym.)
120 E klo 2100 Muurlan Ylisjärvellä. Aivan ilmeises-
ti sama kuin Salossa havaittu parvi (HTe)
01.06. 80 yksilöä kierteli Halikonlahtea klo 1545-1800 (AV)
27.09. 90 SW klo 0900 Halikonlahdella (AV)
02.10. 1 NE klo 1113 Perniön Lamminmäellä (PVii,VVii)
-72 21.05. 10 NE klo 2022 Halikonlahdella (AV)
23.05. 30 NE klo 1930 ja 25 NE klo 2010 Halikonlahdella (LM-R,
AV)
-73 26.05. 350 yksilöä, Hiittinen, Klovaskär (RLeh)
7 E klo 1710 ja 27 E klo 1750, Hiittinen, Morgonlandet
(JTe,OT,JVa)
27.05. 58 + 12 E klo 0545, Hiittinen, Morgonlandet (JTe,OT,JVa)
45 N klo 0425 ja 20 laskeutui pikku saareen klo 0925
Dragsfjärdin Ekhamnissa (VP)
31.05. 130 ENE klo 1830 Halikonlahdella (AV)
60 NNE klo 1956, 53 NNE klo 2006 ja 90 yksilöä, jotka
kierreltyään painuivat takaisin merelle klo 2204

(Bber)

Paimionlahdella (TNum)

30 NE klo 2100 Suomusjärven Lahnajärvellä rupatellen (RP)

-74 08.05. 1 yksilö laskeutui N:stä klo 1855 ja jäi uimaan Halikonlahden altaille (VVii)

05.10. 47 yksilöä S matalalla yli Suomusjärven Johdesuon. Olivat kai aikeissa laskeutua avosuolle. (RP,HPo)

22 B. leucopsis

-68 23.04. 1 uimassa Mietoisissa (RK)

04.06. 200 S klo 1000 Salon Sirkkulassa (AV). Samankokoisen sp-parven oli nähty lentävän NE edellispäivänä Muurlan Ylisjärvellä (KR)

11.10. 2 uimassa illalla Turun Vasaramäen radiomastojen juurella olevassa lammessa (HTo)

02.11. 13 kierteli klo 1930 Suomusjärven Lahnajärvellä (RP)

03.11. 18, 12, 7 ja 5 yksilön parvet kiertelivät Lahnajärvellä, osa samoja (RP)

-70 02.11. 13 S yli Turun kaupungin (RP)

-71 28.04. 1 yksilö Mietoisissa (SKo,JLa)

01.05. 60 yksilöä nousi lahdelta ja suuntasi E klo 0805, Mietoinen (JLa)

-72 29.04. -09.05. 1 yksilö Halikonlahdella (JP ym.)

-73 18-20.04. 28 yksilöä Mietoisissa (MD,LK,RK ym.)

19.04. -13.05. 2 kn Halikonlahdella (LM-R ym.)

21.04. 15 E klo 2020 Rymättylän Aaslassa (IS)

22.04. 1 yksilö Kuusiston Patasuntissa (ME,TNum,EP)

-74 18.05. 1 äännellen SW klo 2325 Paraisten Kirjalassa (HKa,JV5)

04.06. 1 kierteli Mietoisissa klo 06.20 (IL,TNur,ET ym.).

23 B. canadensis

-68 23.05. 1 yksilö kauhoi sisämaahan Mietoisissa (JHö ym.)

-70 kaksi julkaistua havaintoa

-74 02.02. 2 ad 5 juv Korpoon Retaiksen lauttarannassa (JV5 ym.)

Olivat paikalla koko talven

18.05. 1 arka yksilö uimassa Mietoisissa (IL,TNur,ET)

24 Branta sp.

Alueella aiemmin harvinaisena pidetty Branta muuttaa loppukeväällä säännöllisesti esim Paimion- ja Halikonlahden kautta sisämaahan. Ulkosaaristohavainnot alueen SE-osassa Suomenlahden massamuuttorintaman vasemman laidan räppeitä.

-71 15.05. 60 NE Halikossa (LM-R)

-72 26.05. n.45 yksilöä nousi lentokoneen pelästyttämänä Airiston selältä klo 1210 (RK ym.)

(Branta sp.)

- 73 26-27.05. 61 yksilöä neljässä parvessa E Hiittisten saaristossa (JTe,OT,JVa)
03.06. 25 NE klo 0615 Kemiön Eknäsissä (EJ)

Kaikki havainnot todennäköisesti sepelhanhista.

25 Cygnus bewickii

- 68 28-30.04. 1 juv Mietoisissa (LK,RK)
01.05. 1 ad Mietoisissa (OKa,JLa)
05.05. 1 ad aamulla joutsenen seurassa. Klo 0925 saapui 2 juv juotsenta, jotka vetivät pikkujoutsenen mukansa NE. Mietoinen (LK,RK,IL)
- 69 24.05. 2 2-3v yksilöä uimassa juv joutsenen kanssa Mietoisissa (LK,RK)
01.11. 1 juv 9 ad joutsenen seurassa, saapuivat klo 1200, jatkoivat SW klo 1300 Mietoisissa (MD,LK,RK)
- 70 kaksi julkaistua havaintoa
- 71 04.05. 1 laskeutui Mietoisiin klo 1730 (IL)
- 72 22.04. 1 yksilö nukkui jään reunalla Pyhärannan Rihtniemen kärjessä (SKo)
29.04. 1 yksilö Lemunlahdella (JTe)
- 74 28.05. 2 ad NE klo 2010 Halikonlahdella (AV)

26 Aquila chrysaetos

- 68 02.01. -11.02. 1 juv Ruissalon Honkapirtin maastossa (TLY)
13.03. 1 ad kierteli Hiittisten Örössä (MD)
21.04. 1 yksilö Mietoisissa (OKa)
27.10. 1 SW klo 0815 ja 1 yksilö merikotkan seurassa W klo 1352 Kustavin Anavainsissa (RT)
- 69 27.04. 1 juv kierteli Halikon Laukassuolla (JLii,JLiv)
15.08. 1 ad SSE klo 1355 Turun Pansiossa (JVa ym.)
05.10. 1 juv NW klo 1030 ja 1 ad SW klo 1425 Hiittisten Lövössä (RS)
12.10. 1 ad SW iltapäivällä Mietoisissa (MD,LK,RK)
01.11. 1 juv W klo 1305 Kustavin Anavaisissa (RT)
- 70 03.01. 1 juv Rymättylän Aaslassa (IS)
18.01. 1 juv kierteli, Turku, Shell (HA,OKa,MT ym.)
26.09. 2 S klo 0955 ja 1 N klo 1213 Hiittisten Lövössä (RS)
14.10. 1 juv Korppoon Björkössä (LK,OKi)
25.10. 1 juv muutti klo 1530 Turun Rauvolassa (TNum)
- 71 06.03. 1 juv E Kuusiston Minkkitarhalla (EG,TNum)
14.04. 1 ad Turun Rauvolassa (TI)
28-30.10. 1 juv Korppoon Gyttössä (JLa)
31.10. 1 juv NW klo 1030 Kuusiston kartanolla (EG)
21.11. 1 juv Paraisten Lemlahdella (EG)
05.12. 1 juv Kustavin Rahissa (HTo)

(Achr)

-72 ei keväthavaintoja

30.09. 1 ad SE aamulla Salon Katinkalliolla (AV)
 08.10. 1 N klo 1230 Piikkiön Tammisillalla (VP)
 18.11. 1 juv kierteli Kustavin Anavaisissa (OT,RT)

-73 01.01. 1 juv TLY:n ruokintapaikalla 07.04. asti. 27.01.
 myös 1 ad paikalla Kustavin Anavaisissa (TLY)

09.01. 1 WNW Kustavin Lypertössä (RT)
 26.01. 1 juv Iniössä (HP)
 03.02. 1 ad Kuusistossa (VP)

22.09. 1 N Velkuan Teersalossa
 24.09. 1 juv SE klo 0920, Paraisten portti - Pargas port (HP)
 07.10. 1 ad SW klo 1145 Sauvon Leiskulla (AL,HN)
 14.10. 1 ad S Hiittisten Lövössä (AV ym.)
 21.10. 1 juv S klo 1030 Pyhämaan Vasikkakarissa (HP)
 03.11. 1 yksilö Iniön Kolkossa (HH)
 17.11. 1 juv SW klo 1205 Kaarinan Ala-Lemussa (ME,TNum)
 07.12. 1 SW klo 1515 Kustavin Anavaisissa (RT)

-74 11.01. 1 juv W, Uudenkaupungin Lyökki (HP)
 07.03. 1 juv NW klo 1635 Karinaisten Kyrössä (ReL)
 12.04. 1 juv W klo 1330 Turun Rauvolassa (RLu)

19.09. 1 ad S klo 1740, Turku, City (AK)
 22.09. 1 ad Nauvon Pensarissa (RK ym.)
 06.10. 1 ad SW klo 1420 Kustavin Riihenmaalla (JVu)
 13.10. 1 juv SW klo 1300 Iniön Kolkossa (HH,IL,TNur,ET)

Tasaista, mutta esim Helsingin seutuun verrattuna vaatimatonta esiintymistä.

27 A. clanga

-70 18.10. 1 juv NE klo 1225 Pyhärannan Rihtniemen kärjessä (HP,RS)

-72 19.04. 1 ad E klo 1315 Turun Rauvolassa (AV)
 06-14.07. 1 juv, Paraisten Mustfinn (EG ym.)
 13.08. 1 ad istui männyssä Honkilahden Koskeljärvellä (HMi)

-73 19.05. 1 juv Taivassalon Kolkanaukolla (AL,EP)
 10.06. 1 juv Halikonlahdella (VP)

-74 11.09. 1 ad NNE klo 1735 Turun Pansiossa (HA,MP).

28 A. pomarina

-71 16.04. 1 ad SSE klo 0925 Raisionlahdella. "Vaikutti enemmän suurelta Buteolta kuin kotkalta. Lintu oli lämpimän ruskea. Siiven yläpeitinhöyhenet muuta siipeä vaaleammat. Pyrstö selvästi esiintyöntyyvä, tasapäinen. Siivet liidossa lokkimaisesti kuperat, hyvin pitkät ja tasaleveät. Yläperässä, siivillä tai niskassa ei näkynyt valkokuvioita" (HP).

29 A. clanga/pomarina

-70 kaksi julkaistua havaintoa

(Acla/pom)

- 71 25.04. 1 ilmeinen ad. Todennäköinen Apom. Mietoinen
(LK,RK ym.)
04.05. 1 ad N klo 1205 Korppoon Retaisten lauttarannassa (JVä)
- 72 28.08. 1 ilmeinen ad. Todennäköinen Acla. Hiittisten Lövä (HP)
- 73 21.10. 1 yksilö. Ehkä Acla. Pyhämaan Vasikkakari (HP)
- 74 26.04. 1 ad ENE klo 0950. Samassa kuvassa Agen. Erittäin todennäköinen Apom. Uudenkaupungin Nisäräinen (HP).

30 Hieraetus pennatus Kääpiökotka

- 73 22.09. 1 yksilö klo 1645 Askaisten Livonsaareessa. "Tumman muodon yksilö lensi hitaasti kaarrellen n. 15 m:n korkeudella suoraan ylitse. Ensivaikutelma linnun ollessa kauempana oli ruskosuohaukkamainen. Lento liihottelevaa. Linnun liidellessä vastatuuleen olivat siivet vuoroin ylös vuoroin alas taipuneet. Kaarrellessa ne olivat hieman maakotkamaisesti eteenpäin taittuneet. Lintu pysytteli muutaman kerran vastatuulen avulla paikallaan puiden latvojen tasalla. Siivet ja pyrstö suhteellisesti pitemmät kuin esim hiirihaukalla. Varsinkin kyynärsiipi oli pitkä. Pää erottui selvästi muusta ruumiista. Rinta ja vatsa vahvasti punertavan ruskeat. Samoin kyynärsiiven etuosa. Pystö yksivärisen vaaleanruskea, lukuunottamatta paria heikkoa ja epäselvää poikkijuovaa kärkiosassa. Leuka ja nokantyyvi vaaleat. Muuten lintu oli alapuolelta tummanruskea. Siipien kärkiosassa heikko, ei selvärajainen vaaleanruskea laikku. Katosi SE" (HP)
Havainto on ensimmäinen maastamme.

31 Milvus migrans

- 70 yhden julkaistun lisäksi:
01.05. 1 ENE klo 0830 Salossa (AV ym.)
13.09. 1 SW klo 1000 Salossa (AV)
- 71 22.05. 1 ad Hiittisten Bodössä (TL,JVä)
- 72 27.08. 1 juv S klo 1740 Hiittisten Vänössä (JHo,JTe,JVä)
02.09. 1, ehkä ad, SE Hiittisten Lövässä (HP)
- 73 22.04. 1 ad Kökarin Karlbyssä (JVä)
21.06. 1 ad ykköstien yllä Piikkiössä(EJ).

32 Haliaetus albicilla

Merikotkaa nähdään säännöllisesti ympäri vuoden alueen ulkosaariston entisillä ja nykyisillä pesintäalueilla. Muuttohavainnot:

- 70 neljän julkaistun lisäksi:
26.03. 2 yksilöä Rymättylän Kuusisessa (LS)
29.03. 2 yksilöä, toinen juv, Rymättylän Aaslassa (LS)
24.04. 1 ad NW klo 1720 Raision Ristimäellä (KH,SH)
01.11. 1 ad SW klo 1155 Halikonlahdella (AV ym.)

- 71 02.04. 1 ad NW klo 1155 Naantalin Venkavuorella (KH)
 1 ad N klo 1350 Turun Rauvolassa (TLY)
 06.04. 1 juv E klo 1105 Turun Rauvolassa (JLa ym.)
 1 ad SE klo 1348 Paimionlahdella (OA)
 10.04. 1 ad laskeutui Mietoisiin klo 1125, lähti NE klo
 1130 (MD,LK,RK ym.)
 11.04. 1 juv E klo 1055 Raisionlahdella (RS)
 1 ad E klo 1100 Turun Pansiossa (HA,HLai,MT)
 22.04. 1 todennäköinen juv SE klo 1150 Mietoisissa (LK,RK)
 01.05. 1 ad N klo 1232 Naantalin Venkavuorella (KH,SH)
 02.05. 1 NE klo 1110 Mietoisissa (JVa)
- 01.10. 1 S klo 1150 Kalannin Kytämäellä (JLa)
 05.11. 1 W klo 1500 Kuusiston Empolla (EG)
- 72 19.03. 1 yli 2-v NE klo 1015 Mietoisissa (LK)
 22.03. 1 juv N klo 1245 Turun Maanpäässä (MD)
 1 SSE Turun Rauvolassa (TI)
 31.03. 1 ad NE klo 1022 Rymättylän Aaslassa (IS)
 02.04. 1 juv SE klo 1140 Kaksikerran Raustvuorella (ME)
- 01.10. 1 juv S 1220 Lemun Hirvijoella (KH,PH,SH)
 15.10. 1 ad Pyhämaan Santakarissa (ET)
- 73 03.02. 1 juv Turun Shell (TNum)
 10.03. 1 ad NE klo 1450 Turun Pikisaarella (HMi) ja Shellissä
 (TLY)
 17.03. 1 ad NE klo 1230 Turun Rauvolassa (ME,TNum)
 22.03. 1 NNE klo 1603 Turun Rauvolassa (OT,JV5)
 25.03. 1 ad WSW klo 1405 Ruissalon Luonnonsuojelualueella
 (TNum)
 22.04. 1 juv NE klo 1115 Mietoisissa (MD,LK,RK ym.)
 13.05. 1 juv W Paraisten Jermossa (HP)
- 28.09. 1 juv WSW klo 1030 Rymättylän Aaslassa (HP)
- 74 31.03. 1 juv lähti NE klo 1600 Kuusistossa (EG)
 16.03. 1, ehkä ad, SE Kalannin Häähässä (LK)
 06.04. 1 NE klo 1010 Raision Kuninkojalla (HP)
 07.04. 1 3-v N klo 1145 Mietoisissa (ME,LK,TNum)
 1 juv N Paraisten Kårlax (JHö)
 12.04. 1 ad NNE klo 1320 Turun Shell (HA,MT)
 17.04. 1 ad SSE Raisionlahdella (SH)
 26.04. 1 juv Uudenkaupungin Nisäräisissä (HP)
 04.05. 1 juv Taivassalon Kolkanaukolla (TNum)

Arosuohaukasta on päästy jo kokonaan, mutta

33 Circus pygargus

- 69 11.05. 1 ad k NW klo 1135 Mietoisissa (KMi,VV ym.)
 20.05. 1 ad k Paimionlahdella (MH,AR)
- 71 05.09. 1 ad k SW klo 1010 Paimionlahdella (TNum)
- 73 19.08. 1 ad k Honkilahden Koskeljärvellä (HMi)
- 74 30.08. 1 ad k sp-naaraan seurassa Mietoisissa (LK,RK)
 14.09. 1 ad k Paimionlahdella (JKi)

34 Falco peregrinus

- 69 06.04. 1 juv NW klo 0928, Turun Shell (HA,HKo,HLai,MT)
 07.04. 1 ad klo 1330 Halikonlahdella (AV ym.)
 14.09. 1 S klo 1600 Mietoisissa (ME,TNum)
 05.10. 1 S klo 1445 Mietoisissa (ME,TNum)
- 70 kolmen julkaistun lisäksi:
 14.04. 1 juv klo 1545 Raison Ristimäellä (KH,SH)
 24.08. 1 juv kahden mehiläishaukan kera kisailen SSE
 klo 1140 Kalannin Kuuanvuorella (JLa)
- 71 24.04. 1 N klo 1145 Hiittisten Lövöllä (TL,JVa)
- 72 31.03. -01.04. 1 ad , todennäköinen k, Kökar (TI,AL,OT)
 24.09. 1 ad klo 1058 Suomusjärven Johdesuolla. Oli samassa
 linssissä korpin kera (RP)
 15.10. 1 ad W klo 1750 Utössä (VP)
- 73 04.09. 1 juv S Raisonlahdella (SKo)
- 74 29.09. 1 ad, ehkä n, SW klo 1125 Velkuan Teersalossa (HP)
 06.10. 1 ad laski suolle klo 1340, jatkoi matkaa klo 1353
 Pöytyän Kontolanrahkalla (AK,O-PK,ReL)

Alueelta ei ole ilmoitettu pesintöjä.

35 F. rusticolus

- 68 22.02. 1 juv SE klo 1230, Turun Shell (JLa,JLin)
- 74 16-30.03. 1 kn paikallisena, asukkaiden mukaan koko talven
 Iniön Kolkossa (HH)
 12.10. 1 SE klo 1122 Turun Pansiossa (HKo,HLai,KMi,MN,MP)
 19.10. 1 SW klo 1210 , Pyhämaan Lyökki (RS)

36 F. peregrinus/rusticolus

- 70 22.03. 1 E klo 1110 Raisonlahdella (RS)

37 F. vespertinus

- 66 11.09. 1 ad n E klo 1330 Hiittisten Kaxskälässä (JHo,JTe)
- 67 03.07. 1 juv Yläneen Vaskijärvellä (PM)
- 71 26.05. 1 ad n puhelinpylväessä Nauvon Nötössä (OA)
 29.05. 1 ad k istuskeli klo 04 puhelinlangoilla ja aidan-
 seipäillä Suomusjärven Lahnejärvellä (RP)
- 74 03.10. 1 juv klo 1400 - 1730 pylväillä ja langoilla Kari-
 naisten Kyrössä (O-PK,ReL) ,

joten useimmin tolpanokassa nähty falco sentään vielä on
 tuulihaukka.

38 Lagopus lagopus

Lisääntynyt metsissä samoilu on paljastanut lajin vakituiseksi useilla alueen suuremmilla soilla sekä Pohjanlahden saaristossa.

- 69 06.04. 1 yksilö vahvasti kiroten lentoon Laitilan Isorahkalta (JLa)
 25.05. 1 äänteli Pyhämaan Kajakulmalla (HP)
 22.08. -28.09. havaintoja enimmillään kuudesta yksilöstä Kajakulmalla (HP)
- 70 02.06. 1 k Uudenkaupungin Vekarassa (HP)
 26.07. 3 ad 5 juuri lentokykyistä juv Laitilan Isorahkalla (JLa)
- 71 29.05. 1 äänteli Pyhämaan Kajakulmalla (HP)
 28.08. 1 yksilö Kalannin Rohijärvellä (RaL)
- 72 12.02. 1 k Laitilan Iso-Hölöllä (VP)
 20.06. 1 syöty yksilö Laitilan Hirvilammensuolla (JHö)
 16.09. 4 yksilöä Pyhämaan Santakarissa (TNur,ET,JTe)
- 73 16.04. ja 20.05. 1 k Pöytyän Kontolanrahkalla (AK)
 23.04. ja 17.09. 2 yksilöä Mellilän Linturahkalla (AK,ReL)
 07.10. 6 yksilöä Laitilan Isorahkalla (RaL)
- 74 28.02. 2 yksilöä Säskylän Säskylänharjulla (HP)
 24.03. 1 yksilö Karinaisten Kyrössä (O-PK, ReL)
 05.04. ja 15.04. 1 yksilö, 12.05. 1 k Karinaisten Heikinsuolla (AK,O-PK,ReL)
 10.04. 1 yksilö Pöytyän Kontolanrahkalla (AK)
 01.07. 1 yksilö Karinaisten Isorahkalla (O-PK)
 30.08. 6 yksilöä, eli pesinyt, Karinaisten Heikinsuolla (AK,O-PK).

39 Coturnix coturnix

- 73 07.07. 1 kn Ruissalon Rantatiellä. " Päästivät kahden metrin päähän. Lensivät 100m, jolloin värityksen yksityiskohdat...näkyivät. Koiras äänsi kerran bit-j-bit" (HLeh)

Samantyyppinen havainto on Rantatiellä tehty ennenkin.

40 Porzana porzana

Luhtahuitin runsaudessa ei näy tapahtuneen alueella muutoksia.

- 67 10-18.05. 1 k Turun Pihlajaniemessä (TLY)
 26.05. 1 k Taivassalon Kolkanaukossa (RT)
 12-16.07. 1 k Mermaskun Kolkanlahdessa (SKu)
- 68 09-30.05. 1 k Turun Friskalassa (SKu,HTo)
 07-15.07. 1k Rymättylän Aaslassa (IS)

Halikonlahdella näkyi huitteja: 03.08. 1 yks, 08.08. 1 yks, 18.08. 1 yks, 21.08. 3 yks, 23.08. 2 yks, 24.08. 1 yks ja 07.09. 1 yks. Huitit tulivat aina enintään pari metriä ruovikon reunan ulkopuolelle. Erittäin aggressiivisia kaikkia muita lintuja kohtaan. Oleilivat puhdistusaltaiden lietteellä (JLiv, LM-R,AV)

- 69 28.04. 1 k, Rymättylä, Kaastla, Paskalahti (SKu)
 18.05. 1 k, Kiikala, Omenajärvi (AV)
 19.05.-13.06. 1 k, Halikko, Vartsalanjärvi (SKu,EL,AV)
- 70 09.05. 1 k, 16.05. 3 k, 19.05 2 k ja 19,06 2-3 k, Kiikala, Omenajärvi (SKu,EL,OP,AV ym.)
 20.05. 1 k, Merimasku, Taattistenjärvi (SKu,EL)
 29.05. 1 k, Kemiö, Mattböle (SKu,EL)
 14.06. 1 k, Halikko, Viurila (JKa, JLiv,AV)
 04.07. 1 k, Kodisjoki, Otajärvi (OP)
 05.07. 2 k, Honkilanti, Koskeljärvi (OP)
- 71 08.-21.05. 1 k, Lemu, Mannerjärvi (SKu,RS ym.)
 17.05.-11.06. 1 k, Laitila, Iso Pehtjärvi (RK,SKu)
 31.05. 5 k, Kiikala, Omenajärvi (AV ym)
 18.-21.06. 1 k, Parainen, Skärmola (HKa, JVu)
 21.06. 1 k, Paimionlahti (TNum)
 23.06. 2 k, Honkilanti, Koskeljärvi (OP)
 02.07. 2 k, Eura, Liesjärvi (OP)
 1 k, Yläne, Eljärvi (OP)
 17.-18.07. 1 k, Halikonlahti (AV)
- 72 23.05. 1 k, Parainen, Lemlahti (EG)
 10.06. 1 k, Nauvo, Seili (KH)
 19.06. 6 k, 25.06 4 k, Kiikala, Omenajärvi (RP, KR, AV)
 24.06. 1 k, Kalanti, Kaitajärvi (LK)
 25.06. 1 k, Eura, Liesjärvi (OP)
- 73 15.08. 1 yks. käyskenteli lietteen laidassa Halikonlahdella (AV)
- 25.05. 1 k, Uusikaupunki, Hiujärvi (JLa)
 26.05. 2 k, Laitila, Iso-Lahnio (JLa)
 27.05. 1 k, Kalanti, Pitkäjärvi (JLa)
 28.05. 2 k, Merimasku, Taattistenjärvi (SKu,RS)
 03.07. 1 k, Kiikala, Omenajärvi (RP)
 04.07. 1 k, Parainen, Kårlax (HN)
 07.07. 1 k, Kustavi, Anavainen (OT,RT)
- 16.08-08.09 "rengastettiin Rauvolassa 3 huittia, 2 ad ja 1 juv. Ilmeisesti yksi pari pesi lahdella, vaikkei äänihavaintoja olekaan. Tähän viittaa toisen vanhuksen kontrollointi kolme viikkoa rengastuksen jälkeen." (LK,RK)
- 74 09.04. lähtien 1 k, Kuusisto, Järvenkylä (TLY)
 19.05. 1 k, Merimasku, Taattistenjärvi (HKa, JLa, JLin)
 23.05. 1 k, Parainen, Attu (EG)
 28.05. 1 k, Halikonlahti (AV)
- Elo-syyskuussa rengastettiin Rauvolassa peräti 8 yks. Suurin osa ilmeisesti muuttajia. (LK,RK)

41

Crex crex

- 67 09.06. 1 k, Vehmaa (LK,RK)
 19.-21.06. 2 k, Rusko, kk (SKu)
 04.07. 1 k, Kökar, Överboda (OA, JVu)
- 68 31.05. 1 k, Turku, Rauvola (TNum)
 15.06. 1 k, Parainen, Brattnäsvik (SKu)
- 69 25.05. 1 k, Muurla, Koski (AV)
 26.-28.05 1 k, Muurla, Järvikylä (AV)
 07.06. 1 k, Mietoinen, kk (SKu)

(Ccre)

- 69 10.-11.06. 1 k, Salo, Toravuori (AV)
 14.06. 1 k, Pöytyä, Levonsuo (SKu)
 1 k, Tarvasjoki, Liedonperä (SKu)
 2 k, Lieto kk (SKu)
 19.06. 1 k, Koski Tl kk (SKu)
 20.06. 1 k, Halikko, Märy (SKu)
 22.-28.06. 1 k, Lieto, Pokkola (SKu)
 27.06. 1 k, Halikko, Kumio (SKu)
 28.06. 2 k, Halikko, Vaskio (SKu)
 2 k, Kuusjoki, Raatala (SKu)
- 70 02.-07.06. 1 k, Perniö, Pohjanjärvi (LM-R,AV)
 06.06. 1 k, Perniö, Sormijärvi (EK)
 12.06. 3 k, Lieto, Virtala (SKu)
 10.06. 1 k, Pöytyä, Riihikoski (SKu)
 1 k, Karinainen, kk (SKu)
 13.-14.06. 1 k, Kõkar (TNum)
 22.06. 1 k, Kaarina, Rävattula (HKA)
 10.07. 1 k, Turku, Oriketo (OP)
- 71 29.05. 1 k, Halikko, Jokiniemi (AV)
 01.-13.06. 1 k, Parainen, Kuitia (EG)
 03.06. 1 k, Lieto, Nautela (SKu)
 14.06. 1 k, Halikko, Vuorentaka (AV)
 07.06. 1 k, Mietoinen, Hirainen (SKu)
 18.06. 1 k, Parainen, Mustfinn (HKA)
 21.06. 1 k, Paimionlahti (TNum)
 24.06. 1 k, Halikko, kk (SKu)
 25.06. 1 k, Kuusjoki, Raatala
- 07.09. 1 yks rantaniityltä jaloista lentoon, Turku, Pikisaari
 Edellä luetelluista poiketen ei narissut. (HKA)
- 72 23.-05.-03.07. 1 k, Parainen, Lemlahti (EG)
 30.05. 1 k, Parainen, Lielahti (TI)
 14.06. 1 k, Dragsfjärd, Nordanå (EG)
 17.06. 1 k, Piikkiö, Raadelma (RT)
 28.-30.06. 1 k, Hiittinen, Rosala (RLeh)
- 07.09. 1 yks lentoon ruispellosta lietteen reunasta, Halikon-
 lahti (AV) Ei myöskään sanonut mitään.
- 73 20.05. 1 k, Parainen, Attu (SKu, HP)
 21.05. lähtien 1 k, Kaarina, Rauvola (KMa, TNum)
 24.05. 1 k, Parainen, Kuitia (JLa)
 28.05. 1 k, Turku, Jyrkkälä (SKu)
 04.-11.06. 1 k, Turku, Uittamo (MD, KG)
 05.06. 1 k, Halikko, Joensuu (AV)
 10.06. 1 k, Parainen, Mägby (JHö)
 21.06. 1 k, Karinainen (O-PK)
 22.06. 1 k, Parainen, Kuitia (AL)
 04.-05.07. 1 k, Parainen, Kårlax (HN)
- 74 05.06. 1 k, Parainen, Kuitia (HN)
 12.06. 1 k, Rymättylä, Poikko (HKA)
 17.-22.06. 1 k, Yläne, Vanhakartano (OP ym.)
 23.06.-11.07. 1 k, Karinainen, Kyrö

42 Gallinula chloropus

Luhtakanan tapaan vankentanut vahvasti asemiaan alueella kulu-
neiden kymmenen vuoden aikana. Makuasia, miten suureksi kukin
saastuttamisella saadun hyödyn sitten arvioi.

- 65 06.05. lähtien 1 k, Naantali, Luolalanjärvi (TLY)
- 66 ei ilmoitettuja havaintoja
- 67 03.06. 1 k, Turku, Pahanieniemi (TLY)
- 68 ei ilmoitettuja havaintoja
- 69 19.04. lähtien 1 k, Turku, Pihlajaniemi (TLY)
07.05. lähtien 1 k, Turku, Rauvola (TLY)
14.05. lähtien 1 k, Turku, Pahanieniemi (TLY)
06.06. pesälöytö, 4 munaa Halikonlahdella, syksymmällä useita
havaintoja vanhoista ja nuorista linnuista yhdessä ja
erikseen. Viimeinen 05.10. (Salolaiset)
10.-18.06. 1 k, Rymättylä, Lyhtyjärvi (JVa)
- 70 04.05. lähtien 1 kn, Halikonlahti (AV ym.)
10.05. hähtien 1 k, Turku, Pihlajaniemi (TLY)
10.07. 1 pull liikuskeli rantaruovikossa, Sauvo, Tapila (EJ,
OKi)
- 71 01.05. lähtien 1 k, Halikonlahti (AV ym.)
09.05. lähtien 1 k, Turku, Pihlajaniemi (TLY)
- 72 16.04. 1 yks, Turku, Patterinhaan altaat (JV5)
04.06. 2 ad 2 pull, Turku, Pihlajaniemi (JVa)
01.05. lähtien 1 k, Turku, Pihlajaniemi (TLY)
02.05. lähtien 1 k, Turku, Rauvola (TLY)
- 05.09. nähtiin 2 yks. ja 06.09. 1 yks Rauvolassa (OT,RT)
12.11. 1 yks. Turku, Pikisaari (JVa)
- 73 11.04. 1 yks rengastettiin, Turku, Föri (LK,RK)
04.05. lähtien 1 k, Turku, Rauvola (TLY)
07.05. lähtien 1 k, Turku, Pihlajaniemi (TLY)
25.05. 1 k, UUsikaupunki, Kasarminlahti (JLa)
1 k, Uusikaupunki, Erittäin Saastunut Lampi (JLa)
28.05. 1 k, Turku, Pahanieniemi (HKO ym.)
05.06. 1 k, Turku, Shell (HKA)
09.06. 1 k, Rymättylä, Kaastla (HP)
13.07. 1 k, Kalanti, Kaitajärvi (LK)
17.07. 1 k, Halikonlahti (AV ym.)
22.08.-17.09. rengastettiin Rauvolassa 5 yks
16.09. 1 juv, Halikonlahti (AV ym.)
Kehotamme välttämään uimista em. vesissä.
- 74 03.05. lähtien 1 k, Turku, Rauvola (TLY)

Elo-syyskuussa rengastettiin Rauvolassa lisäksi joitakin
yksilöitä. (LK,RK)

43 Eurodromias morinellus

- 69 31.08. 1 ad 1 juv Halikonlahden kynnöspelloilla (JLiv,AV)
- 72 20.08. 1 äännellen SSE klo 10.30 Paimionlahdella (TNum)

44 Capella media

- 69 20.09. 1 yks, Turku, Pihlajaniemi (HTo)
- 70 09.05. 1 yks, Halikko, Viurila (JKo,AV)
2 yks, Raisionlahti (MD)
- 13.09. 1 ad, Paimionlahti (OA,JLin,TNum,VP)
- 71 15.-16.05. 1 yks, Mietoinen (OA ym.)
- 72 23.05 1 yks, Halikonlahti (AV)
- 12.09. 1 ad, Utö (VP)
15.-16.09. 1 ad, Raisionlahti (ET,JTe,OT ym.)
17.09. 1 ad, Paimionlahti (TNum)
23.09. 1 ad, Pyhämaa, Ränni (OT)
20.10. 1 ad, Turku, Rauvola (TNum)
- 73 05.-07.05. 1 yks, Turku, Rauvola (KG ym.)
- 06.10. 1 yks, Turku, Pansio (HKe, HLai,MP,MT)
13.10. 1 yks, Turku, Räuola (HLeh)
- 74 15.09. 1 yks, Turku, Rauvola (HLeh)
19.-24.10. 1 yks, Turku, Pansio (HA,KMi,MT)
- 60-luvun puolivälin nousun jälkeen esiintyminen pysynyt tasaisena.

45 Limosa limosa

- 67 07.-08.06. 1 ad Halikonlahdella (AV)
- 68 16.04. 1 yks Paimionlahdella (JVä)
20.-24.04. 1 yks, Turku, Shell (HA)
21.04. klo 14.00 1 yks Raisionlahdella ja klo 18.00 Kukonpäässä (RS)
22.04. 1 k Mietoisissa (IL)
13.05. 1 yks Raisionlahdella (OKa)
03.06. 1 yks Kökarissa (OKa)
- 69 25.04. 1 yks Raisionlahdella (RS)
04.05. 1 yks Kuusistossa (OKa)
05.05. 1 yks Turun Friskalassa (HTo)
13.05. 1 kn Mietoisissa (IL)
17.05. 1 yks saapui SW:sta Mietoisiin (LK,RK)
18.05. 1 yks Mietoisissa (OKa)
21.05. 1 yks Mietoisissa (IL)
26.05. 1 yks Mietoisissa (LK,RK)
30.05. 1 yks Mietoisissa (MD)
- kuudessa Mietoisten havainnossa kyse vähintään kahdesta, enintään seitsemästä yksilöstä.
- 70 kolme havaintoa viidestä yksilöstä aiemmin julkaistu, lisäksi:
18.05. 1 yks, Turku, Rauvola (TI)
31.05. 1 yks Halikonlahdella (AV)
- 71 15.04. 1 N klo 09.45, Raisionlahti (HP)
17.04. 1 Nklo 07.42, Raisionlahti (HP)

(Llim)

- 71 24.04. 1 yks, Mietoinen (ET)
 2 NW klo 14.03, Naantali, Venkavuori (KH,SH)
 25.04. 2 yks, lähti NE, Mietoinen (LK,RK,MD)
 27.04. 1 k soitimella, Mietoinen (HKA,IL)
 28.04. 1 yks, Halikonlahti (JKa)
 todennäk. 5 yks, aamulla paikalla 3 yks, klo 11.00
 saapui S:stä korkealla 2 yks, jotka jatkoivat N,(Mieto-
 nen SKo, JLa)
 03.05. 3 yks, Raisionlahti (HMi)
 05.05. 2 yks, Mietoinen (HKA)
 08.05. 1 yks, Mietoinen (IL)
 14.05. 1 ENE klo 5.55, Halikonlahti (AV)
 15.05. 3 yks, joista yksi jäi paikalle 19.05 asti, Halikonlah-
 ti (JLä,AV)
 13.06. 1 yks, Mietoinen (RK)
- 72 10.04. 1 yks, saapui SW:sta ja jatkoi NW klo 15.50, Turku,
 Rauvola (LK näki ensin, näytti TLY:lle)
 13.04. 1 yks. lähti S klo 10.45, Turku, Pihlajaniemi (MD)
 22.-29.04. 1 yks, Turku, Rauvola (TLY)
 23.04. 1 yks, Karuna, Sauvonlahti (ME)
 01.05. 2 yks, lietteellä ja 2 NE klo 17.20, Mietoinen (LK,RK)
 22.05. 1 yks, Mietoinen (IL)
 14.05. 1 yks, Piikkiönlahti (TI)
 16.08. 1 yks, Rymättylä, Aasla (LS)
- 73 09.04. 1 yks, Mietoinen (OKa,JLa)
 27.04. 1 yks, Rymättylä, Aasla (LS)
 22.05. 2 yks, laski SW:sta, Paimionlahti (TNum)
- 74 28.-29.04. 1 yks, Turku, Pansio (HA,MT)
 30.04. 1 kn lanti klo 13.15, Turku, Rauvola (IL)
 03.05. 1 S klo 11.00, Raisionlahti (RS)
 06.05. 1 yks, Turku, Friskala (JV5)
 09.05. 1 yks, lensi hetken, Halikonlahti (VVii)
 11.05. 1 yks, Turku, Friskala (JLa)
 26.05. 2 yks, Kökar, Alvik (Tähtimö)

46 Tringa stagnatilis

- 69 23.05.-09.06. 1 yks. Kuusisto (TLY)
- 74 14.06. 1 ad, Parainen, Vannainen (JHa)
 10.07. 1 ad, liroparvessa, Turku, Rauvola (HKA)
 30.08. 1 yks, kolmen valkoviklon kanssa, Ruissalo, Rantatie
 (HLeh)

47 Calidris maritima

- Ulkosaariston tarkentunut haravointi. osoittaa, ettei Jurmo
 ole ainoa paikka.
- 72 18.11. 1 yks, Pyhämaa, Santakari (ET)
 26.11. 1 yks, Utö (VP)
- 73 26.05. 1 kesäpukuinen, Hiittinen, Bengtskär (RLeh,JTe,JVa)
 27.10. 2 yks, Kustavi, Lypertö, Iso-Hauteri (OT,RT)
 1 yks, Kustavi, Lypertö, Porkankari (OT,RT)

48 C.melanotos

-71 30.04.-01.05. 1 yks. Raisionlahdella. "Oleskeli lahden pohjukan lietteellä. Nokka melko lyhyt, kärjestä alastaittunut. Kurkku ja posket muuta pääväritystä vaaleammat. Silmäjuova. Rinta häekanuskea tummin viirutäplin. Selkäpuoli tumma, ruosteenruskeiden viirutäplien kirjailema. Rinnan ja vatsan väriraja jyrkkä. Vatsa valkea. Koivet kellertävät. Pyrstön kärki tumma, keskiosa musta ja reunat vaaleat. Lennossa ei erottunut siipijuovaa. Vaikutti pitkäkaulaiselta. Lento heittelevää. Ääni lentoon lähtiesä hlik-hlik ja lennossa hrret-hrret tai brret-brret" (ME, TNum, EP, RS, ET).

49 C.alba

Jurmoa lukuunottamatta tavattu alueella ennen näitä havaintoja tietävästi vain kerran.

-67 14.09. 1 juv, Halikonlahti (AV)

-69 07.09. 1 yks. lietteellä Raisionjoen varressa, Rusko, Lähtenmäki (VV)

-70 yksi julkaistu kevähavainto, ynnä:
09.10. 1 yks, Turku, Shell (JLa, TNum ym.)

-71 23.05. 3 yks, Pyhämaa, Santakari (ET)

-72 14.08. 1 ad, Eura, Pyhäjärvi, Kolvaa (HMi)
18.09. 2 yks, Utö (VP)
21.09. 1 juv, Halikonlahti (PK)

-73 26.08. 1 yks, Ruissalo, Veneveistämö (JLa)
08.09. 1 yks, Eura, Pyhäjärvi, Kolvaa (HMi)

50 C.minutilla

-73 04.09. 1 1-v klo 16.00-20.00, Turku, Rauvola. "Oleskeli hetteikköön sotketuilla poluilla ja verkkopaikoilla yksinään. Aluksi tunnistamaton, oudosti äänitelevä (trryit-trryit) pikkukahlaaja. Töpsähti kuitenkin verkkoon, jolloin paljatuivat määrityksen varmistavat tunto-merkit: Kädessä erittäin pieni, selkä suomuisen, tummanruskean ja kellertävän kirjava, selässä pikkusirrin tapaan v-kuvio, joskin heikompi. Harmaat pyrstön reunasulat, jalat vähreänkeltaiset, yläperä suokukkomainen, nokka musta, ohut, kärjestä alas taipunut." (RK, TNum)

51 Glareola nordmanni

-68 23.08. 1 ad klo 07.40-08.30 Halikonlahdella. "Halikonjoen yllä kiihotteli sulavasti n-suokukon kokoinen, yleisväriltään harmahtavanruskea kahlaaja, jolla oli halkoinen, mustakärkinen, muuten valkea pyrstö. Linnun selkäpuoli oli harmaanruskea, siivet ruskeat, päältä mustakärkiset, alta täysin mustat. Nokka ja jalat lyhyet. Maha vaalea, kurkku kellertävä. Nokasta lähti selvä mustahko ohjasjuova. Lintu laskeutui välillä altaiden lietteelle leveälle, mutta nousi takaisin ilmaan jo parin minuutin päästä. Istuksessa linnun olemus oli jonkin verran kihumainen (JLiv, AV)

Glareola nordmanni

- 72 14.-20.08 1 juv päivittäin Halikonlahdella. "Lenteli hyönteis-
haussa 10-15 min. lietteen yllä. Lento hyvin tyylikäs-
tä, toi mieleen mustatiiran. Pari kertaa päästi äänäh-
dyksen "kruik", outo räksähdys. Tuntui liikkuvan myös
ympäröivillä pelloilla" (PK,AV).
Ikätuntomerkki lienee: "rinta ja kurkku vaaleat, rus-
keatäpläiset.

52 Limicola falcinellus

Poikkeuskevään -65 jälkeen esiintymiene alueella ollut tasaisen har-
valukuista.

- 66 29.05. 7 yks. Mietoisissa (LK,RK)
30.05. 1 yks. Mietoisissa (LK,RK)
- 67 ei ilmoitettuja havaintoja
- 68 25.05. 5 yks. Mietoisissa (RK)
10.08. 1 yks. Mietoisissa (LK,RK)
18.08. 1 yks. Turun Vuoksenniskalla (AL)
18.-26.08. enimmillään 2 yks Halikonlahdella (AV ym.)
- 69 01.06. 1 yks Halikonlahdella (AV ym.)
13.07.-31.08. 8 kertaa 1 yks Halikonlahdella (AV ym.)
31.08. 2 yks. Ruissalon Veneveistämöllä (EL)
- 70 24.05. 8 yks Halikonlahdella (HTe,AV)
08.07.-19.08. 3 kertaa 1 yks. Halikonlahdella (AV ym.)
- 71 22.-24.05. 2 yks Raisonlahdella (RS)
25.05. 2 yks. Ruissalon Veneveistämöllä (JLa)
25.-30.05. enimmillään 24 yks Halikonlahdella (AV ym.)
08.07.-13.08. enimmillään 2 yks Halikonlahdella (AV ym.)
29.07. 1 yks. Turku, Shell (JLa)
26.08. 1 yks. Ruissalo, Veneveistämö (JV5)
- 72 20.05. 1 yks. Halikonlahdella (AV)
26.-28.05. 2 yks Turun Rauvolassa (TI,AL,TNum ym.)
07.07.-14.08. enimmillään 2 yks Halikonlahdella (AV ym.)
- 73 10.09. 1 yks. Turun Vuoksenniskalla (HLeh)
- 74 28.05. 2 yks. Ruissalon rantatiellä (ME,RK)
01.06. 01 yks, Paimionlahdella (ME,TNum)
31.08. 1 yks. Turun Vuoksenniskalla (JLin,JV5)

53 Phalaropus tricolor Amerikanvesipääsky

- 74 14.05. 1 ad n. klo 13.00-19.00, Turku, Pansio. "Kahlaili liete-
teellä lirojen seurassa. Erittäin arka. Lennossa pysyi
hyvin liroparven kuvioissa. Vastasi melko täydellisesti
lintukäsikirjan kuvaa kesäpukuisesta naaraasta. Kaulan
keltainen oli hieman vaapeampi. Ylempi hartiajuova oli

(Ptri)

tummemman punainen. Ääntä ei kuultu. Siivet päältä yksivärisen tummat. Yläperä ja pyrstö valkeat. Nokka pitkä ja ohut. Koivet mustat" (MP, HA, HKI, HLai, ML, MN, MT). Havainto on ensimmäinen julkaistu maassamme.

54

Stercorarius parasiticus

Havainnot sisämaahan muuttavista:

- 67 13.05. 1 yks NW klo 08.15, Mietoinen (OA)
15.05. 1 tumma ENE klo 17.17, Mietoinen (LK,RK)
- 69 23.05. 1 vaalea NNW klo 19.50, Turku, Pansio (EL)
- 71 09.05. 2 vaaleaa N, Kemiö, Strömma (PVii, VVii)
10.05. 1 vaalea NNE klo 07.50, Mietoinen (RK)
22.06. 1 tumma kiertevä, Halikonlahti (AV)
- 72 30.04. 1 tumma laski välillä uimaan, lopulta NNW, Mietoinen (LK,RK)
19.05. 1 vaalea W klo 19.20, Mietoinen (LK)
23.05. 2 vaaleaa 1 tumma, Halikonlahti (AV)
- 73 12.05 1 yks ahdisti tiiraa Mietoisissa (LK,RK)
14.05 1 vaalea, Parainen, Lemlahti (VP)
18.05. 1 vaalea Ruissalon edustalla (MD,KG,RK)

55

S. pomarinus

- 70 yhden julkaistun lisäksi:
24.05. 2 vaaleaa N klo 04.30, Mietoinen (OKa, JLa)
- 72 23.04. 1 vaalea NNE klo 08.55, Mietoinen. "Lensi matalalla lahden NW-metsän suojassa rantaviivaa seuraten. Ilmeisesti lumimyrskyn mukana lintu oli ajautunut Mietoisiin kuukauden normaalia aikaisemmin" (LK,RK)
21.05. 1 yks laski hetkeksi veteen, jatkoi N klo 09.40, Pyhämaa, Kajakulma (HP,RS).

56

Stercorarius sp.

- 67 13.05. 1 vaalea NNW, Mietoinen (LK,RK)
14.05. 1 vaalea NNW, Mietoinen (LK,RK)
- 71 28.05. 1 ENE, Paimionlahti (HM,OP)
- 72 21.05. 1N, Mietoinen (LK,RK)
23.05. 1 vaalea NNE, Mietoinen (LK,RK)
- 73 12.05. 1 kiertelevä, Mietoinen (LK,RK)
- 74 17.05. 1 vaalea NE, Mietoinen (HKa, JLa, JLin)

57

Larus ichthyaetus Mustapäälökki

- 73 12.04. 1 yks, Turku, Yliopistonmäki. "Lensi hyvässä valaistuksessa ohi suunnilleen samankokoisen harmaalokin kanssa n. 20 m:n päästä. Musta pää, harmaa selkä. Siivenkärkien alapuolen tummusomainen musta täplärivi erotti lintun kaikista muista lokeista" (EH,RLem). Havainto on ensimmäinen maassamme.

58 L.hyperboreus

60-luvun talvilta yhdeksän julkaistua havaintoa Turun satamasta. Näiden lisäksi:

- 68 17.04. 1 juv lokkiparvessa, lähti N klo 13.45, Turku, Rauvola (RK,IL,EL)
- 69 06.01. 1 yks, Ruissalo, Kuuva (OKa)
- 70 yksi julkaistu toikkokuun havainto
- 71 10.10. 1 ad kierteli keskikaupungin suuntaan klo 11.45 Turun Ratapihankadulla (JTe,OT)
- 73 27.12. 1 juv Aurajoen suupuolella (SKo)

59 L.minutus

Alueella ei vakituista pesimäpaikkaa. Esiintyy kuitenkin säännöllisesti muutolla merenlahdilla.

- 67 22.-30.05. 6 havaintoa 13 yksilöstä, joista 8 ad ja 1 juv määritetty, Halikonlahti (AV)
- 16.07. 1 juv ja 11.08. 2 juv, Halikonlahti (AV)
- 68 09.05. 2 ad, Halikonlahti (AV ym.)
- 31.05. 1 juv, Turku, Rauvola (ME,TNum)
- 69 16.05.-12.06. 9 havaintoa 14 yks, 7 ad 2 juv, 3 ad muutti N 26.05 Halikonlahti (AV ym.)
- 23.07. 1 ad SE klo 11.40, Turku, Pansio (HA,HKo,MT)
- 01.-10.08 3 havaintoa 5 yks, Kaikki juv, Halikonlahti (AV ym.)
- 31.07.-22.08 1 juv, Raisionlahti (RS,ET,JVa)
- 70 viisi julkaistua, ynnä:
 - 03.06. 3 yks, Parainen Lillmälö (TI)
 - 18.06. 2 ad, Halikonlahti (AV)
 - 29.07.-12.09. 3 havaintoa 4 yks, kaikki juv, Halikonlahti (HTeAV)
- 71 01.05. 1 juv, Raisionlahti (JLa)
- 06.05. 1 ad N, Mietoinen (HKa,JLa)
- 07.-31.05. 7 havaintoa 21 yks, 16 ad 5 juv, Halikonlahti
- 16.05. 2 ad SW klo 10.05, Turku, Pansio (HA,ML)
- 21.05. 3 ad NNW klo 04.10, Hiittinen, Bengtskär (TL,JVa)
- 23.05. 2 yks, Kustavi, Rahi (HTo)
- 06.06. 5 ad, Mietoinen (LK,RK)
- 30.07. 1 juv ja 22.08. 1 ad, Halikonlahti (AV)
- 29.-31.08. 1 juv, Raisionlahti (RS,ET)
- 72 12.05. 1 yks, Ruissalo, Veneveistämö (JV5)
- 16.05. 2 ad E klo 08.45, Turku, Kunnallissairaala (ME)
- 18.-31.05. 10 havaintoa 23 yks, 17 ad 6 juv, Halikonlahti (AV)
- 19.06. 2 yks, Kiikala, Omenajärvi (RP)
- 26.06. 1 yks, Lemunlahti (JHö)
- 26.07.-06.08. 4 havaintoa 5 yks, 1 ad 4 juv, Eura, Kolvaa (HMi)
- 09.08. 3 juv, Halikonlahti (AV)
- 13.-14.08. 1 juv, Raisionlahti (KH,PH,ET)
- 11.10. 1 juv W klo 15.45, Utö (VP)

(Lmin)

- 73 04.-28.05. 5 havaintoa 20 yks, 12 ad 7 juv, Halikonlahti (AV ym.)
 06.05. 1 juv, Mietoinen (IL)
 18.05. 2 juv, Raisionlahti (HMi)
 19.-20.05. 1 juv, Turku, Pansio (HKO)
 03.06. 2 ad, Paimionlahti (ME, TNum, EP)
 07.06. 4 juv, Paimionlahti (VP)
 30.07. 2 ad 1 juv, Pyhäjärvi, Kolmaa (HMi)
 06.-14.08. 1 juv, Raisionlahti (ET, HP)
 17.-19.08. 1 juv, Halikonlahti (AV ym.)
 30.08. 1 juv, Parainen, Lillmälö (RS)
 02.09. 1 juv SE, Parainen, Lillmälö (TL, RS, JVa, RV)
 11.-25.05. 13 havaintoa 30 yks, 23 ad 1 juv määritetty, Halikonlahti (AV ym.)
- 74 11.05. 1 ad korkealla N klo 06.20, Mietoinen (IL)
 1 yks, Raisionlahti (RS)
 17.05. 3 ad N klo 06.08 ja 1 ad N klo 07.23, Mietoinen (HKA, JLa, JLin)
 1 ad, Raisionlahti (RS)
 18.05. 1 yks, Mietoinen (IL)
 1 ad 2 juv, Raisionlahti (KH, HKA, RS ym.)
 19.-22.05. 2 juv, Raisionlahti (KH, S)
 27.05. 1 juv Ruissalo, Silta (HLeh)
 07.06. 1 juv, Raisionlahti (KH)

60

Rissa tridactyla

- 71 10.05. 1 juv matalalla Utö-laivan ohi, Korppoo, Kyrkfjärden (JLa)
 22.05. 1 juv kierteli, myös ääni kuultiin, Pyhämaa, Santa-kari (ET)
- 73 13.05. 1 ad N klo 11.50, Raisionlahti (KH, SH)
- 74 21.10. 2 juv B klo 15.15, Korppoo, Utö (IL, TNur)

61

Chlidonias niger

Jokavuotinen vähälukuinen vierailija rehevillä merenlahdilla

- 67 26.-28.05. 4 yks, Halikonlahti (AV)
 11.-15.08. 1 juv, Raisionlahti (JVu)
- 68 ei keväthavaintoja
 06.-27.07. 1 kesäpuu, Parainen, Brattnäs (OKa)
 12.-18.08. 1 yks, Raisionlahti (RS)
- 69 11.05. 1 yks, Mietoinen (VV)
 18.05. 1 yks, Halikonlahti (AV ym.)
 26.05. 1 yks, Ruissalo, Silta (EL)
 28.05. 2 yks, Turku, Rauvola (IL)
 05.06. 1 yks, Turku, Pohjoissalmi (HA, HKO, MT)
 1 yks, Turku, Rauvola (IL)
 13.06. 1 ad, Raisio, Kukonpää (RLu)
 06.07. 1 yks, Parainen, Brattnäs
 07.07. 1 N, Raisio, Kukonpää (RS)
 31.07.-06.08. 2 yks, Raisionlahti (RS, JVa, VV)

(Cnig)

- 70 02.06. 1 yks, Turku, Rauvola (TNum)
13.06. 3 ad, Halikonlahti (AV)
16.-30.06. 1 yks, Halikonlahti (AV ym.)
06.07.-20.08. 1 yks, Raisionlahti (RS,ET)
- 71 18.05. 1 yks, Turku, Rauvola (TI)
13.06. 1 yks, Parainen, Rapusvik (EG)
14.06. 1 yks, Halikonlahti (AV)
09.07. 2 yks saalisteli koko päivän ja yöpyi lisätolpilla,
Mietoinen (LK,RK)
- 72 20.05 1 yks saapui SW:stä, Parainen, Rapusvik (JHö)
1 yks Parainen, Brattnäs (EG)
22.05. 3 yks, ~~Halikonlahti~~ Mietoinen (IL,TNur,ET), NE klo 7.00
25.-29.05. 3 yks, Halikonlahti (AV ym.)
10.06. 1 yks, Paimionlahti (TNum)
21.06. 1 yks, Parainen, Rapusvik (EG)
24.06.-12.07. 1 yks, Halikonlahti (AV)
- 73 31.05. 7 yks, Paimionlahti (ME,TNum,EP)
03.06. 5 yks, Paimionlahti (ME,TNum,EP)
12.-13.07. 1 yks, Pyhäjärvi, Kolvaa (HMi)
- 74 22.07. 1 kesäpuk. Pyhäjärvi, Papinsaari (HMi)

62

C. leucopterus

- 74 08.09. 1 yks paikallisena klo 11.00-12.00, Turun Pansiossa.
"Määritysperusteet: tumma keskiselkä, vaaleat siivet,
jyrkkä väriraja siipien ja selän välillä, valkea ylä-
perä ja pyrstö, musta lyhyt nokka, pääläelä musta juo-
va silmiin asti, alapuoli vaalea" (HA,HLai,MT). Linnus-
ta saatiin myös muutama varsin hyvä kuva. Ensimmäinen
julakaistu havainto maassamme.

63

Sterna albifrons

- Aiemmat havainnot: Kustavi -63, Rymättylä -64, Ruissalo -65 ja 67
sekä Raisio -67. Osa koskee ilmeisesti Pohjanlahdelle muuttavia,
lopun Eestin ja Ruotsin pesimäseuduilta pohjoiseen kaksyneitä.
- 68 05.05. 1 yks koko päivän Mietoisissa (LK,RK, IL)
23.05. 1 yks aamulla Mietoisissa (JLa,VV)
02.06. 1 yks Mietoisissa (ET)
- 69 15.05. 1 yks aamupäivän Mietoisissa (JLa ym.)
03.-10.06. 1 yks, Turku, Rauvola (IL)
10.06. 1 yks Halikonlahdella (JLii)
23.07. 1 ad Halikonlahdella (AV ym.)
- 72 12.05. 1 NE klo 06.15, Mietoinen (IL)
19.05. 1 N klo 09.15, Pyhäjärvi, Rihntniemi (JVä)
- 74 18.05. 1 yks Mietoisissa (LK,RK)
00.06. 1 N klo 07.15, Turku, Pansio (HKO,HLai)

64 Uuria aalge

- 71 13.11. 1 yks uimassa, Nauvo, Nötö (Lasse Laine)
 -73 15.08. 1 yks uimassa puoli kilometriä Nauvon kirkoilta NE (LS)

65 Streptopelia turtur

- 71 19.05. 1 k äänteli samupäivällä, Hiittinen, Morgonlandet
 (TL, JVa)
 21.05. 1 yks lepäili tiellä, Kökar, Överboda (VV ym.)
 -73
 -73 06.06. 1 yks Hiittinen, Vänö (JTe, OT)
 14.07. 1 yks puhelinlangalla, Lemu, "Lemun suora" (LK)
 -74 11.05. 1 äänteli Saaren kartanolla Mietoisissa klo 05.45
 (IL, TNur)
 18.05. 18.05. 2 lähti maantieltä klo 04.30, Honkilahti, Härk-
 luomantie (VP)
 26.05. 1 yks Kökar, Alvik (Tähtimö)
 02.06. 1 N klo 06.00, Mietoinen (ME, TN)
 21.06. 1 yks Mietoisissa (RK)
 09.10. 1 juv, Hirvensalo, Slalommäki (HLeh)
 19.12. aloitti 1 ad talvehdinnan Raision tehtaiden turkinkyyh-
 kyparvessa. Lintu pärjäsi hyvin ainakin vuodenvaihteen
 yli (HP ym.)

66 S. decscto

Aiemmin julkaistuista huolimatta on paikallaan kerrata esiintymi-
 nen alueella alusta alkaen arkistoon ilmoitettujen perusteella:

- 59 30.08.-04.10. 1 yks, Turku, Pernon kartano (V.Turunen ym.)
 -67 10.01.-26.02. 2 yks, Turku, Kaeulan mylly (OP ym.)
 Kevättalvella 3 havaintoa eri puolilla kaupunkia.
 -68 26.07. 2 pull, elokuussa ilmeisesti toinenkin pesintä, Naantali
 Kirkkopuisto (OF 4/68)
 -69 01.01. lähtien koko talven 2 yks, Raision tehtaas (EL ym.)
 15.03. 1 yks, Naantali, Satama (EL)
 15.06. 1 k, Rymättylä, Kinttalahden kyä (JVa)
 23.12. 5 yks, Naantali, Satama (RS)
 Näihin aikoihin pesintä Naantalissa, ilmeisesti Kirkkopuistos-
 sa, oli jo vakinaista.
 -70 Naantalien satamassa ja Raision myllyllä aloitti talvehdinnan
 ainakin 7 yks, joista vähintään 5 oli hengissä vielä maalisi-
 kuun alussa (TLY)
 -71 Koko talven ainakin 4 yks Naantalien satamassa (TLY)
 Kanta alkoi levitä Turkuunkin:
 05.-13.01. 1 yks, Turku, Kupittaa (TLY)
 12.05. 3 yks, Turku, Puolalanpuisto (OT)
 01.06. 1 yks, Turku, Hämeenkatu7 (JTe)
 03.06. 2 yks, Turku, Puolalanpuisto (HTo)
 18.06. 1 kn ja pesä vaahterassa, Turku, Hämeenkatu (JTe)

(Sdec)

- 71 06.08. 2 yks, Naantali, Wienerleipomo (RS)
 18.08. 2 ad 1 juv, Turku, Yliopistonmäki (Hka, JLa, HM)
 10.10. 5 S, Turku, Pansio (JLa)
 07.11. 5 yks, Rauma mkk, Kortela (SKo)
 28.11. lähtien talvehti Naantalın satamassa 10 yks (TLY)
- 72 23.01. 2 yks, Naantali, Kirkko (JTe, OT)
 31.01. 1 yks, Turku, Yliopistonmäki (RT)
 23.04. 1 kn ja pesä, Turku, Vähähämeenkatu 8 (JTe, OT)
 00.05. 1 kn ja pesä, Turku, Kaarinan kirkko (EL)
 11.07. 1 k, Naantali, Kirkko (JTe)
- 73 Naantalın satamassa talvehti 20 yks (TLY)
 04.02. 4 yks, Naantali, Kirkko (JTe, OT)
 14.04. 2 yks, Turku, Kaarinan kirkko (EJ)
 19.04. 1 k, Kökar, Kirkko (TL, JVa)
 00.06. 2 yks, Turku, Kirkkotie 15-19. (SKo)
 19.06. 2 yks, Turku, Yliopistonmäki (RK)
 01.07. 2 yks, Turku, Itäinenkatu 26 (RT)
 00.08. 2 yks, Turku, Ylioppilaskylä (EL)
 24.08. 1 yks, joka viipyi yli seuraavan talven, Perniö, Asema (VVii)

Turussakin lienee pesitty jo useamman parin voimin ja taas ainakin akateemisessa ympäristössä asustavilla oli menestystä:

31.08. lähtien enimmillään 8 yks, Turku, Yliopistonmäki (TLY)

- 74 Naantalın satamassa talvehti n. 20 yks. ja Turun Yliopistonmäellä n. 5 yks.
 Kesällä ja kesällä tehtiin Naantalın ja Turun vanhoilla pesimäpaikoilla havaintoja runsaasti, mutta tietoja pesinnän onnistumisesta ei ole. Muut havainnot:
- 30.05. 1 yks, Turku, Kellonsoittajankatu (AV)
 17.06. 2 juv, Raisio, Kirkko (HP)
 03.07. 1 yks, Turku, Pansio (MP)
 05.07. 1 S, Turku, Ruissalo, Isopukki
 06.07. 4 yks, Raisio, Kullonen (HP)
 09.08. 2 yks, Raisio, Kirkko

Vielä syyskuussa havaittiin pesäpoikasia Turun Rauhankadulla (JLa) Alueen arvioitu pesimäkanta n. 20 kn saattaa olla huomattavasti liian pieni.

67 Nyctea scandiaca

- 73 30.03. 1, ehkä ad n, istui jäällä Ruissalon W-kärjen edustalla (TI, AL, OT)
 03.04. 1 juv Istui jäällä Köökarin N-puolella (TI, AL, OT)

68 Surnia ulula

- 68 koko talven 31.03. asti 1 yks, Kustavi, Kirkonkylä (MS, JTe, RT)
- 70 21.11. 1 yks, Turku, Shell (Hko)
- 71 06.11. 1 yks, Laitila, Pahojoki (JTö, JVu)
- 73 Vaellussyksyn havainnot:
 08.09. 1 yks. Suomensärvi. Johdeano (RP, Hpo)

(Sul)

- 73 03.-07.10. 2 yks, Iniö, Kolko (HH)
 06.10. 1 yks tv-antennilla, Korppoo, Lohm (TNum)
 20.10. 1 yks, Salo, Hajala (RP)
 1 yks, Rauma, Koivukatu (SKo)
 22.-24.10. 1 yks, Parainen, Lielahti (TNum)
 03.11. 1 yks, Kustavi, Kaurissalo (OT,RT)
 1 yks, Lieto, tutka-asema. Aukkaiden mukaan tullut
 n. 15.09. (Hokatosi joulun alla (TNum)
 04.11. 1 yks, Pyhämaa (HP)
 10.-11.10. 1 yks, Iniö, Kolko (HH,IL,TNur,ET)
 11.11. 1 yks, Kustavi, Rahi. Aukkaiden mukaan nähty jo
 n. 15.10. (HTO)
 12.11. 1 yks, Lieto, Tarvasjoen th (OP)
 24.-25.11. 1 yks, Hiittinen, Vänö (LK,AL,OT)
 06.12. 1 yks, Laitila, Iso Pehdjärvi (TNum)
 25.12. 1 yks, Karinainen, Karvionkulma (AK)
- 74 02.01. 1 yks, Nauvo, Nötö (JHö ym.)
 06.01. 1 yks, Iniö, Norrby (HH)
 12.01. 1 yks, Kustavi, Pleikilä
 01.02. 1 yks, Turku, Koivula (JV)
 18.02. 1 yks saapui mereltä SW:stä, istahti radiomastoon
 Korppoon Gyltössä (TNum)

69

Glaucidium passerinum

Aiemmilta vuosilta vain kaksi ääntelyhavaintoa Varsinais-Suomesta.

- 68 04.02. 1 yks, Ruissalo, Luonnonsuojelualue (EL)
 -69 06.04. 1 äänteli, Kalanti, Tammiston th (JLa)
 22.04. 1 äänteli taas. Sama paikka. (MD)
 -70 01.11-27.12. 1 yks, Turku, Pansio (HA,HKo,HLai,MT)
 29.11. 1 yks, Satava, Turku. (IL)
 -71 01.-03.01. 1 yks, Turku, Pansio (HA,HLai)
 02.01. 1 yks, Rymättylä, Aasla (LS)
 -72 02.01. 1 yks, Askainen, Lempisaari (HH,TNur,ET)
 04.04. 1 äänteli klo 22.50, Askainen, Suni (RS)
 26.12. 1 yks, Mietoinen (MD,LK,RK, ym.)
 -73 13.01. 1 yks, Mietoinen (MD,LK,RK)
 26.05. 1 äänteli klo 00.30, Kalanti, Banevo (JLa)
 26.12. 1 yks, Perniö, Ristinkulma (VVii)
 -74 Syksyn vaeltajista tehdyt runsaat havainnot julkaistaneen
 toisessa yhteydessä.

70

Alcedo atthis

- 70 27.12. alkaen 1 yks, Kemiö, Strömman (TL,JTö,JVa ym.)
 -71 Ainakin 30.01. asti samalla paikalla em. yksilö.
 25.12. lähtien 1 yks, Halikko, Kokkila (JKa,AV)
 -72 Samalla paikalla kuin edellinen 25.01. asti, jolloin lossä-
 vahdin mukaan kissa sen söi. Samoihin aikoihin tuotiin tur-
 kulaiselle konservaattorille ammuttu lintu täytettäväksi.

(Aatt)

- 73 06.04. 1 yks hetken paikalla, Turku, Pansio (MT)
 20.-21.10. ja 03.11. 1 yks, Turku, Raisionjoki (Hko,HLai,MP)
 04.11. 1 yks, Turku, Friskala (HTo)
 04.12. 1 yks, Naantali, satama (ME)
- 74 07.04. 1 yks, Raisio, Kukonpää (RS)
 19.10. lähtien enimmillään 2 yks, Turku, Raisionjoki
 (Hko,HLai, MNym.)

71

Coracias garrulus

- 40-luvulta on arkistossa havainnot Hiittisistä ja Kemiöstä. Viime vuosinakin lajia on nähty noin kerran vuodessa, mutta arkistoon on annettu vain yksi havainto:
- 70 20.-22.08. 1 yks pysytteli sinnikkäästi palokärjen kolossa Rymättylän Aaslassa. Havainnoitsijan ei kummallakaan käyntikerralla onnistunut saada lintua ulos hartioita pidemmältä.

72

Upupa epops

- 68 05.05. 1 yks, Mietoinen (LK,RK)
- 69 31.08. 1 yks, Parainen, Brattnäs (OKa)
- 70 01.05. 1 yks, Parainen, Önsholm (HN)
 16.-17.10. 1 yks, Raisio, Perttala (RS ym.)
- 72 21.05. 1 yks, Köökkari, Hellsö (JV5 ym.)
 29.08. 1 yks, Perniö, Kestriikki (M. Leikkonen)
- 73 21.04. 1 yks, Kustavi, Rahi (KV)
 1 yks, Hiittinen, Vänö (JHa,JHo,OT)
- 74 28.04. 1 NE klo 13.00, Raisionlahti (KH,SH)
 21.09. 1 yks, Kemiö, Motelli (AK,HV ym.)
 29.09. 1 yks, Ypäjä (AK)

73

Dendrocopos leucotos

- 66 04.01. 1 yks, Rymättylä, Aasla (LS)
- 69 04.05. 1 yks, Parainen, Rövarnäs (OKa)
 28.09. 1 yks, Kustavi, Rahi (HTo,KV)
- 70 04.01. 1 k, Perniö, Ylikulma (A. Peijonen)
 21.02. 1 yks, Karinainen, Kyrö (AK)
 01.05. 1 ad k, Turku, Erikvalla (TNum)
 23.08. 1 k, Nauvo, Sandö (TI)
- 71 01.01. 1 n, Kuusisto, Empi (EG)
 19.02 1 k, Ruissalo, Pursiseura (HMi)
 05.12. 1 yks, Perniö, Asema (VVii)

74

Calandrella brachydactyla

- 73 03.05. 1 yks kynöspellolla klo 11.00-11.30, Turun Rauvolassa. "Melko arka, pakoetäisyys n. 30 m. Rinta juovaton täpliä ei näkynyt. Läni varpusmainen "tjrillp". Kiuru ajoi linnun pois" (EB)

75

Galerida cristata

- 74 19.05. Suomensjärvi, Johdesuo 2 exx. "Huomio kiinnittyi koiraan yleiseen vaaleuteen. Töyhtö näkyi hyvin kiikarilla kököttäessä suo-~~ojan~~ penkalla. Koiras lauleli innokkaasti lennossa kiurumaisesti. Matkaa n. 20 m. Toimien ex laski ja kōhotti koko ajan hissuksiin eturuumistaan. Lähestyessämme pakenivat avosuolle vastavaloön. (HPo,RP)

76

Oriolus oriolus

- 68 07.07. 1 k Suomensjärvi, Lahnajärvi (RP)
- 69 26.05. 1 k Hiittinen, Kuggskär (JHo,JTe)
- 70 Neljän julkaistun havainnon lisäksi:
 30.05. 1 n-puk, Turku, Pansio (HA,HKo,HLai)
 31.05. 1 k, Turku, Rauvola (JVu)
 09.06. 1 k, Ruissalo, Luonnonsuojelualue (RS)
 14.06. 1 k, Halikko, Joensuu (JKa,AV,JPiv)
- 71 06.06. 1 k, Ruissalo, Luonnonsuojelualue (JLa)
- 72 21.05. 1 N, Hiittinen, Rosala (RLeh)
 10.06. 1 k, Ruissalo, Luonnonsuojelualue (JV5)
 11.06. 1 yks, Raision Viheriäinen (RS)
 12.-13.06. 1 k, Uusikaupunki, Janhua (VP)
 13.06. 1 juv k, Ruissalo, Marjaniemi (JV5)
 25.06. ja 03.07. 1 yks Hiittinen, Rosala (RLeh)
 09.-10.07. 1 juv k, Nauvo, Seili (KH)
 27.08. 2 n-puk N klo 08.35, Hiittinen, Lövä (EG)
- 73 05.-06.06. 1 juv k, Hiittinen, Vänä (LK,JTe,OT)
 07.06 1 k, Kustavi, Rahi (HTo,KV)
 18.06. 1 k, Suomensjärvi, Lahnajärvi (RP)
 19.06. 1 k, Ruissalo, Luonnonsuojelualue (KM ym.)
 03.07. 1 yks, Hiittinen, Rosala (RLeh)
- 74 15.06. 1 k laulaen NW klo 07.00, Turku, Pansio (HLai)
 17.06 1 kn, Yläne, Yläneenjokisuu (OP)
 17.-18.06. 1 k, Ruissalo, Krottila (RP)
 18.06. 1 k, Ruissalo, luonnonsuojelualue (HKA,OP)
 21.06. 2 kk, Ruissalo, luonnonsuojelualue (JLin,EP)

77

Parus einctus

- 69 12.10.-13.11. 1 yks tavattiin neljästi Turun Pansion ja Raision Hähdenniemen välisissä maastoissa. (HA,HLai,RS,MT)
- 70 Edellä mainittu lintu 11.01. asti
- 72 31.12. lähtien pinnamiesten ihmeteltävänä
- 73 31.03. asti 1 yks Kuusistossa (EG,VP)
 27.02. 1 yks Suomensjärvi, Kakarsuo (RP,HPo)
- 74 20.01. 1 yks, Hirvensalo, Maanpää (HKA,JLa)

78

Sitta europea

Huolimatta lajin pitkäaikaisesta oleskelusta eräillä sopivilla biotoopeilla ei pesinnästä ole todisteita.

- 68 10.11 1 yks, Salo, Sirkkula (P. Vähäkylä)
- 69 16.03. 1 yks, Turku, Dano (OKa)
- 70 03.12. lähtien
- 71 13.04. asti 1 yks, Ruissalo, luonnonsuojelualue (TLY)
- 72 06.12. lähtien
- 73 15.04. asti 1 yks, Turku, Rauvola (TLY)
06.01. 1 yks, Paimio, Viksberg (ME, TNum, EP)

79

Turdus torquatus

-Poikkeuskävään -67 jälkeen tasaisen harvaa esiintymistä:

- 68 04.05. 3 yks, Mietoinen (RK)
05.05. 1 k, Mietoinen (RK)
- 69 28.04. 1 yks, Mietoinen (IL)
- 70 25.04. 1 n, Mietoinen (MD)
29.04.-01.05. 1 k, Ruissalo, Kartano (TLY)
29.04. 1 ad k, Muurla, Pullola
- 71 20.04. 1 yks, Turku, Pihlajaniemi (HTo)
21.04. 1 n, Turku, Rauvola (JVa)
25.04. 1 yks, Rymättylä, Aasla (ilm/LS)
25.04.-28.04. 1 k, Turku, Pansio (HLai)
28.04. 1 ad k, Ruissalo, Saaronniemi (TNum)
02.05. 1 n, Mietoinen (JVa)
- 73 21.04. 1 k, Paimionlahti (ME, TNum, EP)
28.04. 1 k, Hiittinen, Vänö (JTe, RLeh, JVa)
29.04.-01.05. 2 kk, Hiittinen, Vänö (JTe, RLeh, JVa)
05.05. 1 n, Kuusisto, Krogsby (ME, TNum, EP)
1 k, Turku, Rauvola (KG)
1 k, Turku, Shell (MT)
04.05. 1 ad k, Ruissalo, Kansanpuisto
06.05. 1 yks, Karinainen, Kyrö (AK)
27.05. 1 n-puk, Hiittinen, Vänö (JTe, OT, JVa)

80

Saxicola torquata

- 74 29.09. 1 juv k, Kustavi, Anavainen (JTe, RT)

81

Phoenicurus ochruros

- 69 21.05. 1, ehkä 1-v k, Pyhäranta, Rihtniemi (HP)
26.05. 1 n, Hiittinen, Kuggskär (JHo, JTe)
- 71 15.09. 1 n, Korppoo, Utö (JLa)
- 72 12.05. 1 k, Nauvo, Seili (KH)
21.-22.05. 1 n-puk, Kökar (ME, EP ym.)
10.09. 1 ad k, Korppoo, Utö (VP)

(Poch)

- 73 20.04. 1 yks, Kökar (TL, JV_a)
 22.04. 1 n, Hiittinen, Vänö (JHa, JHo, OT)
 30.04. 1 n, Hiittinen, Vänö (JTe, RLeh, JV_a)
- 74 26.05. 1 k, Kökar, Valö (JV₅)
 01.06. 1 n, Hiittinen, Vänö (RS)

Locustella naevia

- 71 28.05. 1 k, Parainen, Siggånäs (EG)
 29.05.-08.06. 1 k, Turku, Jalostaja (HA, HLai)
 31.05.-01.07. 1 k, Turku, Raisionjoki (HKO ym.)
 07.-15.06. 1 k, Turku, Nauvola (JV₅ ym.)
 13.-16.06. 1 k, Salo, Ylhäisi
 02.-06.07. 1 k, Yläne, Heinjoki (OP)
- 72 21.05. 1 k, Kökar (ME, TNum)
 04.06. 1 k, Halikko, Vartsala (AV)
 09.-11.06. 1 k, Piikkiö, Rönkkä (TNum)
 14.06. 1 k, Salo, Lammassaari (AV ym.)
 17.06. 1 k, Kahtaniemi, Häähä (LK)
 30.06. 2 kk, Honkilahti, Mannila (HMi)
- 73 01.06. 1 k, Parainen, Kirkkosalmi (VP)
 20.06. 1 k, Yläne, Kirkko (HMi)
 05.07. 1 k, Suomusjärvi, Lahnajärvi (RP)
- 74. 31.05.-25.06. 1 k, Ruissalo, Rantatie (JLi ym.)
 01.06. 1 k, Salo, Satamakatu (AV)
 02.-11.06. 1 k, Turku, Artukainen (MT)
 03.06. 1 k, Raisionlahti (RS)
 13.06. 1 k, Raisionlahti (HKO)

L. fluviatilis

-Alueelta aiemmin vain kaksi havaintoa

- 72 08.06. 1 k, ei myöhemmin, Nauvo, Seili (KH)
- 73 05.06. ~~05.06.~~ 1 k, Hiittinen, Vänö (LK, JTe, OT)
- 74 15.-16.06. 1 k, Pöytyä, Kirkko (SKu)
 17.06. 1 k, Yläne, Kirkko (OP)

Acrocephalus arundinaceus

- 68 17.-18.06. 1 k, Rymättylä, Leikkistenjärvi (JV_a)
- 69 05.06. 1 k, Kuusistonlahti (IL)
- 70 kaksi julkaistua
- 71 25.05. 1 k, Turku, Rauvola (IL)
 31.05. 1 k, Kiikala, Omenajärvi (AV ym.)
 03.06. 1 k, Halikko, Vartsala (AV ym.)
 15.06. 1 k, Velkua, Hemsaa (VV)
- 72 27.06. 1 k, Sauvo, Tapila (PS)
- 73 27.05. 1 k, Rymättylä, Aasla (LS)
 10.06. 1 k, Rymättylä, Airismaa (HP)

(Aaru)

- 74 08.06. 1 k, Turku, Pihlajaniemi (KH,SH)
 11.06. 1 k, Rymättylä, Riiaistenjärvi (AL,MN,JV5)
 17.-19.06. 1 k, Kalanti, Kaitajärvi (LK)
 14.-25.06. 1 k, Ruissalo, Saarronniemi (JLin ym.)
 16.06. 1 k, Halikko, Vuorentaka (AV ym.)

85

A. palustris

Tehtyjen havaintojen perusteella kanta on pysynyt ainakin ennallaan.

- 69 11.-22.06. 1 k, Turku, Shell (KMi ym.)
 11.-24.06. 1 k, Turku, Artukainen (MT)
 05.08. 1 reng, Mietoinen (LK)
- 70 7 julkaistua havaintoa
- 71 03.-15.06. 1 k, Halikko, Vartsala (JKa,JLiv,AV)
 04.06. 1 k, Halikko, Vuorentaka (JKa,JLiv,AV)
 26.06. 1k, Turku, Maariankirkko (OP)
- 72 09.-20.06. 1 k, Rymättylä, Aasla (LS)
 10.-11.06. 1 k, Halikko, Vartsala (AV)
 10.-12.06. 1 k, Turku, Oriketo (OP)
 25.06. 1 k, Halikko, Vartsala (KR,AV)
 27.06. 1 k, Turku, Farnos (TNum)
 30.06. 1 k, Honkilahti, Mannila (HMi)
 07.07. 1 k, Perniö, Maasilta (VVii ym.)
 28.07. 1 k, Houtskari, Jungfruskär (OP)
- 73 26.05. 1 k, Lokalahti, Varanpää (HP)
 03.-05.06. 1 k, Hiittinen, Vänö (LK,JTe,OT)
 03.-07.06. 1 k, Raisio, Viheriäinen (RS)
 11.-18.06. 1 k, Turku, Raisionjoki (HKo)
 12.-18.06. 1 k, Turku, Artukainen (HLai,HTo)
 16.06. 1 k, Kustavi, Rahi (HTo,KV)
 18.-22.06. 1 k, Kustavi, Kivimaa (OT)
 26.06.-05.07. 1 k, Turku, Jalostaja (IL)
 24.06. 1 k, Kustavi, Laupunen (JHö)
- 74 28.05.-10.06. 1 k, Raisio, Viheriäinen (RS)
 07.06. 1 k, Parainen, Lemlax (EG,VP)
 08.06. 1 k, Parainen, Mustfinn (EG,VP ym.)
 13.-15.06. 1 k, Turku, Artukainen (HKa,JLin,JVu ym.)
 13.-14.06. 1 k, Turku, Shell (HKa,JLin,JVu)
 14.06. 1 k, Kustavi, Kirkko (JVu)
 15.06. 1 k, Kustavi, Riihenmaa (JVu)
 18.-06.-20.07. 1 k, Turku, Tampereen ja ohikulkutien risteys (OP)
 21.-30.06. 1 k, Turku, Pansio (HLai)
 21.06. 1 k, Salo, Haminalahti (AV)
 22.-29.06. 1 k, Yläne, Kirkko (OP)

86

A. dumetorum

Seitsemän havaintoa aiemmilta vuosilta tiedossa.

- 71 01.-02.06. 1 k, Masku, Karinkylä (SKu)
 15.06. 1 k, Kemiö, City (LK,OP,PS)
 18.06. 1 k, Turku, Maarian kirkko. (OP), paikalta rengastet
 2 yks 28.06.

(Adum)

- 72 14.06. 1 k, Dragsfjärd, Nordanå (EG)
 17.06. 1 k, Kalanti, Vähäjärvi (LK)
 25.06. 1 k, Uusikaupunki, Hiu (EG)
 04.07. 1 k, Paimionlahti (JHö)
- 73 28.06.-01.06. 1 k, Turku, Pansio (Hko,HLai)
 29.06.-18.06. toinen k, Turku, Pansio (HLai)
- 74 02.-14.06 1 k, Turku, Pansio (Hko,HLai ym.)
 15.-25.06. 1 k, Hirvensalo, Lauttaranta (Hka ym.)
 16.-17.06. 1 k, Yläne, Kirkko (OP)
 17.-20.06. 1 k, Turku, Satama (JTo)
 19.06. 1 k, Aura as. (OP ym.)

87

Sylvia nisoriaAlueen ~~ni~~- ja mannerrannikon havainnot:

- 70 29.05.-03.06. 1 yks, Uusikaupunki, Vekara. Varoitteli, ei laulanut. (HP)
- 71 03.-11.06. 1 k, Turku, Pahlajaniemi. Lauloi innokkaasti, myös lennossa. (Hö)
 02.09. 1 1-v reng, Turku, ~~Rauvola~~ (RK) Shell (JHö)
- 73 28.08. 1 1-v reng, Turku, Rauvola (RK)
- 74 15.06. 1 k, Parainen, Vannainen. Lauloi ja varoitteli. Ei myöhemmin. (JHa)

88

Sylvia hortensis Orfeuskerttu (Suomelle uusi lintulaji)

- 73 05.06. 1 k klo 21.30-22.30. Hiittinen, Vänö
 "Huomio kiintyi outoon lauluun, joka toi mieleen läheisesti laulurastaan. Lauloi koko ajan hyvin ahkerasti. Laulu sisälsi joukon korkeampia ja heleämpää aiheita kuin laulurastaan laulu, ei myöskään yhtä voimakasta. Silti pikkulinnun lauluksi suhteellisen voimakas ja äänekäs. Toisteli samaa aihetta 2-3 kertaa ja vaihtoi taas uuteen, laulu ei sisältänyt matkintoja. Ei tuonut muutoin mieleen mitään tuttua laululintua, rytmikin kuten laulurastaalla. Lintu nähtiin muutamia kertoja, ei kuitenkaan kertaakaan kunnolla puussa istumassa, vaan lentämässä aukean poikki tai syöksymässä alas puun latvuksesta. Kooltaan suurehkon pikkulinnun kokoinen (satakieli), selvästi pikkurastaita pienempi, lennossa solakan ja pitkän näköinen. Väritystä ei iltavalaisuudessa havaittu. Selvästi erottuvia tuntomerkkejä ei ilmeisesti ollut. Erittäin arka, pakoetäisyys 30-50 m, pudottautui alas puiden latvasta ja lensi uuteen laulupaikkaan jopa 100 m:n päähän. Määritys perustettiin käsikirjoihin ja myöhemmin saatuun Ruotsin radion äänilevyyn. Olinpaikka: leppä-koivu-kataja-lehto pienen pellon ympärillä, lähellä paria korkeahkoa kalliota. Korkeiden puiden latvustat. Lähti saaren rehviä itäosia kohti. Orfeuskerttua ei ole aiemmin tavattu Suomessa eikä Pohjoismaissa."
 (LK, JTo, OT)

89 Phylloscopus trochiloides

- 68 04.06. 1 yks, Kökar (OKa)
- 71 30.05. 1 laulaen SW klo 07.30, Mietoinen (LK)
31.05. 1 yks, Pyhämaa, Kajakulma (R~~B~~)
- 73 31.05. 2 kk, Hiittinen, Vänö (OT)
04.-07.06. enimmillään 3 kk 1 n, Hiittinen, Vänö (LK, JTe, OT)
07.06. 1 k pari tuntia paikalla, Parainen, Önsholm (HN)
14.06. 1 k, Piikkiö, Yltöinen (JHö)
19.-21.06. 1 k, Turku, Vartiovuorenpuisto (JTe)
- 74 02.06. 1 k, Hiittinen, Vänö (RS)
10.-11.06. 1 k, Turku, Pansio (HA, HKo)
10.-25.06. 1 k, Ruissalo, luonnonsuojelualue, 15.06 paikalla
2 yks, toinen ehkä n(HKa)
13.06. 1 k, Turku, Samppalinnanmäki (ME)
15.06. 1 k, Lökalahti, Pitkäluoto

Kaksi vaihtoehtoa: joko kaksi perättäistä vaelluskevättä tai parantunut lajituntemus.

90 p. borealis

Lajin eteläsuomalaiset muuttohavainnot laskehtavissa yhden käden sormin.

- 71 08.-09.06. keskiyöllä 1 k, Mynämäki, Tursunperä (SKu)
- 74 25.05. 1 k koko päivän Kökarin Alvikissa (Tähtimö) Varsin aikainen havainto.

91 P. inornatus

Tyypillisen lintuasemalajin mannerhavainto liittyy vuosikymmenen taitteen irvaasioon.

- 70 26.09. 1 yks, Turku, Pansio. Oleskeli tunnin verran rantalepikossa. "Määritysperusteet: Äänet kuusitiaismaisia, kirkkaita. Kaksi hyvin selvää kermanväristä siipijuovaa, pitkälle taakse ulottuva voimakas silmäkulman juova"
(HA, HLai, MT)

92 Ficedula albicollis

Saamassa jalansijaa alueen rannikkoseudulla:

- 73 25.05. 1 k, Kökarin kirkko (EL)
06.06. lähtien loppukuuhun 1 k, Ruissalon luonnonsuojelualue
07.06. 1 k, Hiittinen, Vänö (JTe, OT) (EL ym.)
21.-22.06. 1 k, Hiittinen, Rosala "Puolusti reviiriään, jolla myös n, jonka lajista ei kuitenkaan warmuutta (RLeh)
- 74 28.05.-09.06. 1 innokkaasti naarasta vikittelegä k, Turku, Pansio (HLai, KT ym.)
03.-15.06. 1 k, Turku, Vartiovuorenpuisto (ME ym.)

93 F. parva

- 69 14.06. 1 2-v k, Paimio, Vista (EJ)
- 72 21.05. 1 n-puk, Kökarin kirkko (AL, HN)
09.-28.09. 6 havaintoa ainakin kolmesta yksilästä, Korppoo, Utö (VP)

(Ppar)

- 73 17.06. 1 k, Kustavi, Riihimaa (JHö)
 13.09. 1 n-puk, Parainen, Brattnäs (EG)
 30.09. 1 yks, Kustavi, Rahi (HTö)
 07.10. 1 juv k rengastettiin, Hiittinen, Vänö (RLeh, JTe, OT, JVa)
- 74 18.05. 1 ad k, Pyhäranta, Rihtniemi (RS)
 01.06. 1 n-puk, Paimionlahti (TKum)
 15.07. 1 ad k, Parainen, Lenholm (EG, VP)
 11.-28.08. 1 n-puk, Turku, Pansio (HKO ym.)

94

Antuhus novaezeelandiae

- 67 28.08. 3 yks, Mietoinen. "Ääni voimakas, varpusmainen. Pyrstö pitkä, kirkkaan valkeat seunasulat. Oleskelivat Käävän kosteimmissä osissa, jossa vettä 10-20 cm. Tyypillisin piirte kiurumainen paikallaan räpyttely ennen maahan laskeutumista." 31.08. 1 yks vielä paikalla. (RK)
- 72 18.09. 1 yks, Korpeo, Utö. "Luotsiaseman N-puoleisella rinteellä heinikossa pitkäkoipinen kiurumainen kirvinen, joka oli tunnistettavissa isokirvisiksi" (VP)
- 73 29.09. 1 yks, Turku, Shell. Tunnusomainen ääni samoin kuin muut tuntomerkit havaittiin (HKO, Hlai ym.)

95

Antus campestris

- 74 15.09. ad pari tuntia lapinkirvisen seurassa, Paimionlahti. ".yleisväritys vaaleanharmaa, alta ruskehtavan vaalea, selässä ei silmiinpistävää viirutusta, vatsapuoli ja rinta yksivärisen viiruton..." Olinpaikka (kosteaa rantaniitty) ja isokirvismäiset äänet (-varpusmäiset) hämmentivät ensin, mutta viiden silmäparin moneen kertaan havaitsema väritys osoitti nummikirviksi.

96

A.nov/gam

- 69 18.08. 1 yks, Pyhämaa, Kajakulma, viirurintainen, pakoetäisyys kaksi metriä, ei saatu millään konstilla äänteleämään. (HP)

97

A.spinoletta

mannerrannikon kevätäännot:

- 68 04.04. 1 yks, Hirvensalo, Pikisaari (RK)
 -72 08.04. 1 yks, Turku, Friskala (MD)
 -73 31.03. 1 yks, Turku, Shell (HKO)
 16.04. 1 yks, Kuusisto (VP)

98

Antus minor

- 72 27.08. 1 yks, Paimionlahti. "Oleili sähkölangoilla ja aidantolpilla. Musta otsa, punainen rinta, lecol-kokoinen siipilaikut. Tunnempi yleisvaikutelma kuin Lexc." (EG, VP ym.)

99 Coccothraustes coccothraustes

- 70 23.-24.04. 3 ad, Salo, Anjala (K. Lehtinen)
29.04. 1 yks, Korppoo, Utö (JTe)
- 72 16.10. 1 yks, Korppoo, Utö (VP)
- 73 22.04. 1 yks karkasi verkosta, Hiittinen, Vänö (JHo). Valitettavasti tekijöillä ei ole ollut tilaisuutta tarkistaa, onko havainnoitsija nykyisin sormeaa köyhempi.
28.04. 1 W klo 08.10, Hiittinen, Vänö (JTe)
10.10. 1 yks, Turku, Saarnitie 6 (RK)
- 74 13.-01.-02.04. 1 ad kävi säännöllisesti lintulaudalla.
Turku, Vasaramäki (T. Suominen)
17.04. 5 yks, Halikonlahti (VVii)
06.10. 1 yks, Parainen, Lielax (HN)
07.10. lähtien marraskuulle enimmillään 2 yks, Hirvensalo, Slalommäki (HLeh ym.)

100 Serinus serinus

- 71 09.01.-13.03 1 n talvehti, Turku, Dano (TLY ym.) Ensimmäinen talvehdinta maassamme.
- 74 26.-27.05. 1 k, Ruissalo, Toivonniemi (JLi ym.)

101 Emberiza calandra

Edellinen vuonna -58 Jalostajalla.

- 70 27.07. 1 yks, Halikonlahti. "Suuri kiurumainen lintu, pyrstö ruskehtava, paksu sirkkumainen nokka, ruumiinmuoto typäkkä. Ääni toistettu, hieman venytetty tsrip, tsriip, verraten voimakas ja hieman sorahtava. Olin paikka paskakuopan tie, kuopan pujopehkot" (AV)

102 E.pusilla

- 73 30.04. 1, ehkä k, Hiittinen, Vänö. "... päästi alle metrin päähän... pyydystettiin, mitattiin ja punnittiin... tiettävästi neljäs ja aikaisin kevätmuuttohavainto Suomessa" (RLeh, JTe, OT, JVa)

103 E.rustica

- 68 30.09. 1 1-v rengastettiin kotipihalta. Turku, Mäntymäki (IL)
- 70 02.06. 1 yks, Kökar (OKa)
12.-22.09. 2 yks, toinen rengastettiin, Turku, Shell (HA, MT ym.)
- 71 18.06. 2 ad 3 pull, Karjala, Kajavanoja (SKo, PL, SP)
15.09. 1 n-puk, Korppoo, Utö (JLa)
- 72 05.09. 1 yks, Korppoo, Utö (JLa)
- 73 14.06. 2 ad 5 poikasta pesässä, Piikkiö, Yltöinen (JHö)
29.07. 1 ad k, Pyhämaa, Santakari (OT, RT)
26.-28.08. 1 yks, Turku, Shell (HLai)
04.09. 2 n-puk, Kuusisto, Järvenkylä (EG)

(ERus)

- 74 19.04. 1 k, Halikonlahti (AK)
 01.05. 1 k, Yläne, Raasi (JHö)
 18.05. kn ja 3 munaa, 23.04 kn ja 5 munaa, 02.06 tyhjä mutta
 ehjä pesä, ei emoja, Turku, Pomponrahka
 16.09. 1 n-puk, Turku, Pihlajaniemi (EP,RVik)

104

Erus/pus

- 69 04.10. 1 yks, Halikonlahti. "Lähti pellonojasta. Ääni tik-tik-
 tik. Pieni. Livisti vähän liian kauas. Punaruskea vii-
 ruinen selkäpuolaa, harmaanruskea pyrstö" (AV)
 -72 19.09. 1 yks, Korppoo, Utö (VP). "Tsik-sirkku lähti rantakas-
 vustosta ja hävisi korkeuksiin."

105

Passer montanus

- 72 19.01.-05.11. 1 yks, Turku, Kunnalissairaala (KS ym.)
 19.-26.11 1 yks, Raisio, Vatsela (KH,SH,PH)
 -73 15.02. 1 yks, Turku, Kupittaa (ME,TNum)
 20.04.-01.05. 1 yks, Hiittinen, Vänö (TLY)
 26.05. 1 E, Hiittinen, Kuggskär (JTe,OT,JVa)
 2 yks, Kökar, Alvik (EL)
 05.06. 1 yks, Hiittinen, Vänö (LK,JTe,OT)
 18.10. 4 yks, myöhemmin 12 yks, Halikonlahden kaatopaikka (AV)
 03.11. lähtien koko talven enimmillään 14 yks, tammikuusta
 lähtien havainnot vähenivät, Turku, Topinojan kaato-
 paikka
 14.11. 1 yks, Turku, Kupittaa (TNum)
 28.11. 1 yks, Raision tehtaat (KH)
 05.12. 10 yks, Perniö as. (EK,VVii ym.)
 -74 03.01. 2 yks, Raision tehtaat (SH)
 01.09. 2 yks, Hiittinen, Vänö (RS)
 24.11. 1 yks, Turku, Topinoja (HKa,JV5)

O.Arjamaa(OA), H.Aunio(HA)
 R.Baarman(RB)
 M.Dahlgvist(MD)
 M.Eloranta(ME)
 E.Gustafsson(EG), K.Grönqvist(KG)
 J.Haapasaari(JHaa), J.Hakala(JHa), M.Hario(MH), E.Haukioja(EH),
 J.Helstola(JHe), H.Hilke(HH), J.Hollsten(JHo), K.Häkkilä(KH),
 P.Häkkilä(PH), S.Häkkilä(SH), J.Högmander(JHö)
 T.Ivaska(TI)
 E.Joutsamo(EJ)
 O.Kanerva(OKa), H.Karhu(HKa), J.Karhumäki(JKa), A.Karlin(AK),
 O-P.Karlin(O-PK), L.Karlson(LK), R.Karlson(RK), E.Ketola(EK),
 J.Kirjonen(JKi), O.Kivivuori(OKi), H.Kormano(HKo), P.Korvenoja
 (PK), J.Koski(JKo), S.Kotiranta(SKo), S.Kujanpää(SKU)
 H.Laakso(HLaa), H.Lahtonen(HLah), I.Lahtonen(IL), H.Laiho(HLai),
 J.Laine(JLa), L.Laine(LL), R.Laine(RaL), Reijo Laine(ReL), P.
 Lapintie(PL), E.Lehikoinen(EL), H.Lehto(H.Leh), R.Lehtonen(RLeh),
 R.Lemmetyinen(RLem), J.Liikko(JLii), T.Lindholm(TL), J.Lindström
 (JLin), A.Linna(AL), J.Lintuvuori(JLiv), R.Lumio(RLu), M.Lundman
 (ML), J.Lähteenoja(JLä)
 K.Malkki(KMi), K.Malmsten(KMn), H.Minn(HMi), P.Mustakallio(PM),
 H.Myrsky(HMy), L.Mäki-Reinikka(LM-R)
 T.Numminen(TNum), H.Nurmi(HNur), T.Nurmi(TNur), M.Nylund(MN)
 I.Oksala(IO)
 M.Pajunen(MP), S.Pekkala(SP), V.Peltola(VP), R.Penttinen(RP),
 O.Pihajoki(OP), E.Piiroinen(EP), J.Piirola(JP), H.Pohjola(HPo),
 H.Päivärinta(HP)
 K.Rannikko(KR), A.Rautavaara(AR)
 L.Saari(LS), H.Salmi(HS), P.Sandell(PS), R.Saranto(RS), K.Savo-
 lainen(KS), M.Soikkeli(MS)
 M.Tamminen(MT), E.Tarponen(ET), H.Teiro(HTe), J.Tenovuo(JTe),
 O.Tenovuo(OT), R.Tenovuo(RT), (TLY) useat yhdistyksen jäsenet,
 H.Toivonen(HTo), J.Toukola(JTo), K.Tuominen(KT), Ressun maine-
 hikas kerho (Tähtimö), J.Törnqvist(JTö)
 K.Vaara(KV), J.Varrela(JVa), H.Velmala(HV), A.Vienonen(AV), P.
 Vihanto(PV), R.Vikman(RVik), J.Virtanen(JVi), R.Virtanen(RVi),
 T.Virtanen(TVi), J.Vuokko(JVu), J.Vuorinen(JV5), P.Vähäkylä(PVä),
 V.Vänskä(VV).

Jännityskertomus

Aamuaurinko rusotti vielä pilvettömän taivaanrannan takana kun aseman oveen koputettiin. Hermansson taas, päätin ja käänsin kylkeä. Koputus toistui, tällä kertaa vaativammin. Nousin närkästyneenä istualleni ja raavin rähmää silmistäni. Silloin pärähti pitkä sarja, joka sai ikivanhat kiisselirippeetkin putoilemaan seinäpaperilta. Hermo petti.

Syöksyin ovelle ja potkaisin sen auki. Uhkaava urina purkautui kurkustani. Kuka saa--- . Sain vastaukseksi viattoman kirkkaan liejukanamaisen äänen ja näin jotakin punamustavalkeaa vilahuttavan vanhan pinnapuun rungon taa. Hetken kuluttua jonkun pää työntyi arasti tunnustelemaan tehdyn työn tuloksia. Tikkahan se siinä. Mutta kaulan musta poikkijuova puuttui, muuten kuin käpytikka. Koiras, D.syriacus syyriantikka. Olin juuri kääntymässä noutaakseni havaintovihkoni yksityiskohtien muistiin merkitsemiseksi kun portaiden alta kuului korkeita nousevia ja laskevia vihellyksiä. Heti perään siivenkahinaa ja askelten ääniä. Ensimmäisenä tuli ulos punasiipinen lintu. Se pyrähti Agdan ruokakellarin tiiliseinälle, otti pari askelta käyränokkainen pää alassuin ja kierähti tottuneesti kulman taa:

T.muraria kalliokiipijä, päätin ja jäin nyt jo hieman jännittyneenä odottamaan seuraavaa änkeäjää. Synkältä kuulostavan voihtinan " uump-uuu-uu " myötä työntyi näkyviin kymmenkunta senttiä sarvitunsua ja heti perään loputkin linnusta. Otus seisahduttui pöllämystyneen näköisenä, räpäytti kerran kuuluvasti silmiään ja lähti sitten raskaasti astellen rannan sumpun suuntaan aamupalalle. K.zeylonensis kalahuuhkaja. Linnun jälkeensä jättämän vionon savumakrillin tuoksun vielä leijuessa kasteenraikkaassa aamuilmassa päätin itsekin siirtyä repimään nisua sisuksiin ennen männikköön lähtöä. Mutta kiire oli. Kello jo viisi ja vasta kolme suomenpinnaa saaliina. Toista liptonnussia pureksiessani havahduin mietteistäni ylänitiylle antavan ikkunan takaa kuuluvaan etäisen junan vihellykseen, jonka lomasta tuon tuostakin kuului kuorsaava " ptrr ".

Nukkuva juna Jurmossa. Ei voi olla totta.

Kurkkasin klasista pihalle ja totesin kolmikymppisen trappiarven steppaavan niityn kaakkoiskulmassa eestaas, silloin tällöin siipiään hermostuneesti kohautellen. Hm, ilmeisesti juuri laskeutuneita. Putki saa nyt jäädä, tuumasin temmatessani kiihtyneen karin naulasta kaulaan.

Rauhallisesti poika, rauhallisesti, älä hättäl nyy. En hätäillyt, tarkkailin trappeja ja muistin koko ajan toimintaohjeiden 125a pykälässä vaaditun tuoreeltaan muistiin merkitsemisen. Pettyneesti huokaisten totesin, ettei siinä nyt mitään niin erikoista ollutkaan. 15 pikkutrappia O.tetrax, 12 isotrappia O.tarda ja vain kolme kaulustrappia C.undulata. No, jurmonpinnoja kuitenkin. Älä lannistu poika, hoin itsekseni ja jatkoin männikön keskivälin suuntaan. Uusi toivo virisikin pian mieleeni kuullessani

infernaalisen kilkatuksen ja pajatuksen lähenevän takavasemmalta. Nostin katseeni taivaalle ja vilkaisin ohimennen kelloani, iskun- ja sukelluksen kestävä Bird Sport Super Mark Spotmaticiani, viisinollaneljä. Aikaisinpa ovat tänään liikkeellä. Satakunta lumihanhea A.caerulescens ja osapuilleen noin 60 puna- kaulahanhea B.ruficollis kahden ad intianhanhen A.indicus seuraamina siinä kauhoivat kohti lounaassa sijaitsevia kotiseutu- jaan. Perässä tuli vielä yksi pienempi hanhi äännelleen rytmik- käästi toistuvaa nousevaa naukunaa. Puhtaanvalkea pyrstön ala- puoli kertoi siinä menevän karoliinanhuitin P.carolina. Ei hullumpaa, mutta nyt männikköön vaikka nokka menisi. Monenmoinen pulputus, kujerrus, kurnutus, jokellus, vihellys, liverrys, surina, pärinä, raksutus, säksätys, kikatus ja pauke vetivät vastustamattomasti puoleensa. Kumarruin irrottamaan en- simmäistä killukasta. Ennätin töintuskin väistää lähimännyn juuripehkosta liki silmille työntyvää sinivihervioletille sif- taavaa mustaa lintua, joka puiden lomaan kadotessaan päästi kiehtovan surumielisen sävelmän. En ehtinyt miettiä arvoitusta pitkäänkään katsahdettuani uudelleen käsissäni rimpuilevaa tir- pusta. Jopa nyt jotakin, arvelin, kultahemppo S.pusillus. Survoin jiitä jalkaan ja jatkoin matkaa. Kolme punavarpuusko- irasta odotteli irrottajaansa rinta rinnan muutaman metrin päässä. Keskimmainen vihelteli hillitysti ja totesin sen oitis ruusuvarpuukseksi C.roseus. Kaksi muuta eivät rareologisen kuri- ositeettiuden kannalta katsoen jääneet pahastikaan veljestään jälkeen: siinainruusuvarpunen C.synoicus ja isopunavarpunen C.rubicilla. Harvoinhan nykyään sattuu näin oivallinen tilai- suus tällaisten lähilajien vertailuun ei-hesalaisilla lintu- asemilla. Seuraava irrotettava oli männikkölajiksi aika kiva. Kehoittelin tätä onnetonta punanokkaista tropiikkilintua P.aet- hereus lentämään länsipäähän odottelemaan sopivampaan biotoop- piin. Sinne kyllä tullaan aikanaan sinnekin. Epähuomiossa, mitesnysattu, pääsi ilman rengasta. Pikku kommellukset eivät toki estäneet rengastustyön jatkamista. Tunnin kuluttua olin kolunnut kaikki kaksoikymmentä verkkoa ja nostanut ne varmuuden vuoksi ylös. Mieleeni näet juolahti, että jospa rengastustoimis- to sittenkin epäilee. Harvinaisuuksien, jos näitä nyt siten voisi kutsua, rengastamisen mielekkyyttä suuremmassa määrin har- rastettuna. Istahdin harjun juurelle ja lukaisin läpi blokin merkinnät. Kotvan ynnäämisen jälkeen oli pakko pitää summaa 1234 rengastettua ja eilinen kontrolli aika mukavana huhtikuun alun tuloksena. Olletikin kun vakiolajiston ohella joukossa oli balkaninvarpuushaukka A.brevipes, isoturturi- S.orientalis ja pitkäpyrstökyhky O.capensis, mustanokkakäki C.erythrophthalmus, brahmanpöllö A.brama, nubiankehrääjä C.nubicus, sepelpapukaija P.krameri, pippurilintu P.barbatus, tiaisbulbuli P.leucotis, pensaslepinkäinen T.senegala, mustakurkkurautiainen P.atrogularis, papyruskerttunen A.stentoreus, priinia P.gracilis, persiiankulta- rinta H.languida, atlaskerttu S.deserticola, nokitasku S.canrata, munkkitasku O.alboniger, mustapyrstö C.melanura, sepellepö- lintu P.moussieri, valkokurkkusatakieli I.gutturalis, saharan- timali T.fulvus, pikkumedenimijä A.platura, kivikkosirkku E.buc- hanani ja baltimorentuniaali I.galbula. Monista muista taval-

lisemmistä lajeista nyt puhumattakaan. Että mistäkö? Mistäkö tunsin kaikkien tieteelliset nimet? Noh, enhän minäkään nyt ihan kaikkia linnunnimiä voi aina muistaa, mutta apunani olikin korvaamaton Heinzl et Co:n Lintukäsikirja. Voin lämpimästi suositella sen ottamista mukaan silloin tällöin retkelle lähdeettäessä. Ei paina paljoa ja on suureksi avuksi varsinkin alkuvilskeen ehkä hieman hämmentämälle aloittelijalle.

Pinnajano ei sammu koskaan, sanotaan, ja niinpä heitin Heinzelin ja kumppanit karttalaukkuihin ja kapusin harjulle kohti länsinäässä odottelevia uusia seikkailuja. Mielessäni mietin niiden heppujen pääkuoren sisätilan olemusta kun tykkää ettei Jurmoon kannata mennä huhtikuun alussa. Katselin kymmenien varjojen leikkiä nummen pinnassa, aurinko oli jo korkealla. Vilkaisin taivaalle enkä enää ehtinyt miettiä mikä oli tuo kumma tumma tulkkunen, joka matallalla pyyhälsi ohitseni tykkikallion suuntaan. Taivaalla oli petoja. Kiehunnan seasta kuului viskinpolttama ääni veisaavan kakosbassoa vanhaan tuttuun " porsaita äidin oomme kaikki.."- rallatukseen selvästikin mustan miehen korostuksella. Lauluhaukka M.metabates ensi kertaa Suomessa. Muut pedot olivat tavallisempaa meillä ennenkin nähtyä laatua, mustakotkaa A.verreauxi ja nokihaukkaa F.concolor lukuunottamatta. Vm pedot tosin pysyttelivät hieman vastavalon puolella, mutta värit nähtiin selvästi ja hyvässä valossa ja lintuja saatiin tarkkailla kauan rinnakkain, joten pidän havaintoa varmana.

Tulin sitten vilkaiseksi eteläisen merenselän suuntaan ja ajattelin, että olisipa nyt mukava nähdä ruusulokki. Ja kas kummaa, toiveeni toteutui. Ohi lensi peräti kymmenen yksilön parvi R.roseaa. Siivillä oli mustaa ja vatsassa punertava sävy niinkuin pitääkin. Muita tuntomerkkejä en kaivannut, olihan lajista kertynyt vankka kokemus kotikaupunkini katujen ja kujien yllä viime toukokuussa. Länsipäähän saavuttuani totesin tropiikkilinnun seilanneen jo eteläisten merien suuntaan vartavastisesta kiellostani huolimatta. Muutenkin paikka oli pettymys. Arktisille pesimäseuduilleen aina näihin aikoihin matkaavien kuovi- ja isosirrien ym roskan joukossa oli vain kaksi mielenkiintoisempaa kahllaajaa, kultakurppa R.benghalensis ja krokotiilinvartija P.aegyptius, joka krokotiilien puutteessa (harrastan vain lintuja, huomaattehan) vahti männäkesäistä hauvinrankaa. Rehtiin ornitologityyliin kivitin tipuset tiehensä, ties vaikka seuraavakin kävijä ne muuten näkisi. Pettyneenä pois päin laahustaessani potkiskelin pulloja rikki rannan kiviin, niiden soma kilinä virkisti jonkin verran alakuloiseksi kääntynyttä mieltäni. Mutta se kurja musta lintu, jota en ollut onnistunut määrittämään, painoi aatoksissa. Mitähän jätkätkin nyt sanovat, voi vaikka maine mennä. Niin oli mieleni matalalla, ettei edes normaalioloissa niin hauska sekaparvi kuin sinisiipitavipari A.discors, kolme paksunokkauikkua P.podiceps neljäntoista kuparisorsan O.jamaicensis keralla sataman lahdessa lilluessaan sitä korjannut.

Mutta mitä nyt? Kuuluiko tykkikallion louhikoiden lomasta taas tuo aamuinen kiehtova surumielinen laulu?

Nyt tai ei koskaan ja vauhti päälle.

Sielläpä tulkkunen jo vilahtikin kiven takana. Perään vaan. Näytti jotenkin tutulta. Pääsin kallion laelle ja nyt näin linnun selvästi vain muutaman metrin päästä istumassa ilkikurisesti virnuten ja pyrstöään nykien. Tämäpä vasta jotakin. Näky

josta en koskaan ollut uskaltanut edes haaveilla. Siinä se kylpi kirrkaassa keskipäivän myötävalossa. Käänteli päätään salamannopeasti puolelta toiselle niin ettei silmä kunnolla ehtinyt liikettä tajuta. Molemmilta puolilta se noukki näennäisen vaivattomasti ympärillään pörräviä sontiaisia pitkällä tahmealla kielellään. Longalingus d.duplasector (L.) ja vielä nimitä. Kahden tahon tausku.

Innoissani päätin yrittää sitä kiinni. Jännitin kaikki lihakseni hyppyyn kuin suosikkini musta ori konsanaan ja loikkasin. Pahaksi onneksi jalkani hipaisi kivenmoukuraa ja saatoin vain todeta yhtäkkiä olevanikin menossa väärä pää edellä kohti kymmenen metriä alempana odottavaa länsikangasta. Viimeiseksi jäi mieleeni soimaan tauskun pelästynyt " kääk " ja sitten jysähti. Heräsin punkan vierestä kämpän lattialta ja pimmiä oli. Aamuauringon rusotus antoi vasta aavistuksen itsestään kun joku kop-, äh, kun kömmän takaisin punkkaan, tällä kertaa alavuoteelle ja jatkoin unia.

A. Kukka

Arvaa Kuka

Lähdeluettelo:

HEINZEL+ FITTER+ PARLOW: Lintukäsikirja. Helsinki 1974.
 YOUNG+ RAYMOND: Touhulan perhe. Turun Sanomat 1972?
 KARHU: Kootut Klisheet. Turku 1968-1975.